

OUTOKUMMUN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2011 – RAKENNEMUUTOSTEN VUOSI

Vuosi 2011 lyhyesti

- Operatiivinen tulos noin -66 milj. euroa (2010: noin -91 milj. euroa).
- Liiketappio 260 milj. euroa (2010: -83 milj. euroa) sisältäen raaka-aineisiin liittyviä varastotappioita noin 43 milj. euroa (2010: 26 milj. euron voitto) ja noin -151 milj. euroa kertaluonteisia eriä (2010: -17 milj. euroa).
- Vahva kassavirta 338 milj. euroa (2010: -497 milj. euroa).
- Ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 6 % ja olivat 1 391 000 tonnia (2010: 1 315 000 tonnia).
- Huomattavia uudelleenjärjestelyjä kassavirran ja kannattavuuden parantamiseksi sekä taseen vahvistamiseksi.
- Hallitus esittää, että tilikaudelta 2011 ei makseta osinkoa (2010: 0,25 euroa).

Vuoden 2011 neljäs neljännes lyhyesti

- Operatiivinen tulos noin -34 milj. euroa (III/2011: -15 milj. euroa).
- Liiketappio 71 milj. euroa (III/2011: -53 milj. euroa) sisältäen raaka-aineisiin liittyviä varastotappioita noin 24 milj. euroa (III/2011: noin -38 milj. euroa) ja kertaluonteisia nettoeriä -13 milj. euroa (III/2011: ei kertaluonteisia eriä).
- Nettorahoituserät sisältävät -33 milj. euron rahoituskulut konsernin omistamien Talvivaara Sotkamon osakkeiden arvostuksesta käypään arvoon sekä Nordic Brassin myynnistä.
- Vahva kassavirta 132 milj. euroa (III/2011: 282 milj. euroa).
- Ruostumattoman teräksen toimitukset 323 000 tonnia (III/2011: 340 000 tonnia).

Konsernin tunnusluvut

		IV/11	III/11	IV/10	2011	2010
Liikevaihto	Milj. EUR	1 125	1 231	1 162	5 009	4 229
EBITDA	Milj. EUR	-13	4	-4	80	172
Liikevoitto	Milj. EUR	-71	-53	-85	-260	-83
ilman kertaluonteisia eriä	Milj. EUR	-58	-53	-68	-109	-66
operatiivinen tulos ¹⁾	Milj. EUR	-34	-15	-68	-66	-91
Voitto ennen veroja	Milj. EUR	-134	-157	-86	-253	-143
ilman kertaluonteisia eriä	Milj. EUR	-108	-157	-78	-318	-135
Tilikauden voitto	Milj. EUR	-118	-135	-91	-186	-124
ilman kertaluonteisia eriä	Milj. EUR	-92	-135	-83	-244	-115
Osakekohtainen tulos	EUR	-0,62	-0,74	-0,50	-0,99	-0,68
ilman kertaluonteisia eriä	EUR	-0,48	-0,74	-0,45	-1,31	-0,63
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-7,4	-5,3	-8,0	-6,5	-2,1
ilman kertaluonteisia eriä	%	-6,1	-5,3	-6,4	-2,7	-1,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	Milj. EUR	132	282	18	338	-497
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Milj. EUR	95	67	48	255	161
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	1 720	1 730	1 837	1 720	1 837
Velkaantumisaste kauden lopussa	%	82,5	79,7	77,3	82,5	77,3
Ruostumattoman teräksen toimitukset	1 000 tonnia	323	340	336	1 391	1 315
Ruostumattoman teräksen perushinta ²⁾	EUR/tonni	1 137	1 150	1 213	1 181	1 252
Henkilöstö kauden lopussa ³⁾		8 253	8 421	8 431	8 253	8 431

¹⁾ Liikevoitto ilman raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja ja -tappioita sekä kertaluonteisia eriä, tilintarkastamaton.

²⁾ Ruostumaton teräs: CRU - Saksan perushinta (2 mm cold rolled 304 sheet).

³⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan, 31.12.2010 asti esitetty suhteutettuna työaikaan (FTE). Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Ruostumattoman teräksen kysyntä oli vaimeampaa vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, mutta vuoden alussa standardilaatujen kysyntä alkoi hieman parantua, kun jakelijoiden ostotoiminta sai tukea nikkelin hinnan lievästä noususta. Ruostumattoman teräksen peruskysynnässä ei kuitenkaan ole ollut nähtävissä merkittävää muutosta. Toimitusajat ovat normaalit, 6–8 viikkoa. Vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä tapahtuneen varastojen purkamisen vuoksi jakelijoiden varastojen Euroopassa arvioidaan olevan tavanomaista alemmalla tasolla.

Outokummun tilauskertymä alkuvuonna on ollut rohkaiseva. Tämänhetkisen tilauskertymän perusteella Outokummun toimitusmäärien arvioidaan olevan vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä selvästi korkeammalla tasolla kuin vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä.

Neljännellä neljänneksellä tapahtuneen perushintojen laskun jälkeen Outokumpu on onnistunut nostamaan hieman sekä standardi- että erikoislaatujen hintoja, mikä alkaa vaikuttaa konsernin keskimääräisiin perushintoihin ensimmäisen neljänneksen lopulla.

Toimitusmäärien kasvun ja perushintojen lievän nousun myötä Outokummun operatiivisen tuloksen^{*)} arvioidaan olevan nollassa tai hieman positiivinen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämänhetkisillä metallien hinnoilla laskettuna odotetaan marginaalisia raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja. Outokummun vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen operatiiviseen tulokseen saattaa sisältyä kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät konsernin meneillään oleviin tehostamisohjelmiin.

*) Liikevoitto tai -tappio ilman raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja tai -tappioita ja kertaluonteisia eriä.

Toimitusjohtaja Mika Seitovirta:

”Liiketoiminnallinen tuloksemme oli edelleen epätydyttävä vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä. Haastava taloudellinen tilanne rajoitti edelleen markkinoiden kysyntää. Olen kuitenkin tyytyväinen edistyksellemme kassavirran parantamisessa ja organisaation rakenneuudistuksessa, tavoitteenamme on kestävä kannattavuus. Meillä on nyt uusi johto ja organisaatorakenne, jotka antavat vauhtia Outokummun uudistumiselle vuoden 2012 aikana. Kaksi keskeistä investointiprojektiamme, ferrokromin ja kvarttolevykapasiteetin laajennukset etenevät aikataulun mukaisesti, ja ne luovat perustan pitkän aikavälin kasvulle.”

Oheisissa liitteissä esitetään johdon analyysi neljänneksen 2011 tuloksesta, tiivistelmä hallituksen toimintakertomuksesta vuodelta 2011 sekä otteita tilinpäätöksestä.

Lisätietoja antavat:

Ingela Ulfves
Johtaja – sijoittajasuhteet ja talousviestintä
puh. (09) 421 2438, matkapuh. 040 515 1531
ingela.ulfves@outokumpu.com

Kari Tuutti, johtaja – viestintä, sijoittajasuhteet ja markkinointi
puh. (09) 421 2432, matkapuh. 040 717 0830
kari.tuutti@outokumpu.com

Esa Lager, talous- ja rahoitusjohtaja
puh. (09) 421 2516
esa.lager@outokumpu.com

HUOM. Puhelinkonferenssi ja webcast sijoittajille ja analyytikoille tänään kello 10.00

Aikaisemmin ilmoitettu yhdistetty tiedotustilaisuus, puhelinkonferenssi ja suora internetlähetyk (webcast) ravintola Bankissa klo 12.00 on peruutettu.

Yhdistetty puhelinkonferenssi ja suora internetlähetyk (webcast) järjestetään **sijoittajille ja analyytikoille** koskien järjestelyä ja Outokummun vuoden 2011 tulosta järjestetään 1. helmikuuta 2012 kello 10.00 (8.00 GMT, klo 9.00 CET). Tilaisuuteen voi osallistua, kts. lisäohjeet sijoittajasivuiltamme www.outokumpu.com/Investors.

Tilaisuuteen voi osallistua myös puhelinkonferenssin välityksellä soittamalla 5-10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua numeroon:

Suomi +358 (0)9 2310 1619

Saksa +49 (0)69 2999 3285

Englanti +44 (0)20 3106 7162

Ruotsi +46 (0) 8 5593 6763

Koodi: 9353419, tunnussana: Outokumpu

Outokumpu ja ThyssenKrupp järjestävät yhteisen lehdistötilaisuuden, konferenssipuhelun ja suoran internetlähetyksen tänään klo 12.00

Outokumpu ja ThyssenKrupp järjestävät yhteisen lehdistötilaisuuden, konferenssipuhelun ja suoran internetlähetyksen tänään klo 12.00 (5.00 EST, 10.00 GMT, 11.00 CET) hotelli Hilton Düsseldorfissa, osoite: Georg-Glock-Strasse 20, 40474 Düsseldorf, Germany

Tilaisuuteen voi osallistua myös puhelinkonferenssin välityksellä soittamalla 5-10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua numeroon:

Suomi (09) 2310 1618

Saksa +49 (0)30 3001 90531

Englanti +44 (0)20 7660 0009

Ruotsi +46 (0)8 5065 3933

Tunnussana Outokumpu

Jos haluatte kuunnella konferenssia englanniksi, valitkaa seuraava vahvistuskoodi: 6345244.

Jos haluatte kuunnella konferenssia saksaksi, valitkaa seuraava vahvistuskoodi: 4654948.

Tiedotustilaisuutta voi seurata suorana lähetyksenä internetissä www.outokumpu.com/media tai www.thyssenkrupp.com. Internetlähetyksen tallennetta voi seurata 1.2.2012 osoitteessa www.outokumpu.com/inoxum.

Outokummun yhteyshenkilöt

Lehdistön yhteydenotot – Suomi:

puh (09) 421 2432

Lehdistön yhteydenotot – kansainväliset:

puh. +49 69 2400 5533

Sijoittajat ja analyytikot:

Ingela Ulfves, matkapuh. 040 515 1531

JOHDON TULOSANALYYSI – NELJÄS NELJÄNNES 2011

Konsernin tunnuslukuja

Milj. EUR	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Liikevaihto										
General Stainless ^{*)}	771	983	878	951	3 582	1 172	1 072	954	856	4 053
josta Tornio Worksin osuus	481	653	565	635	2 334	766	643	603	547	2 559
Specialty Stainless ^{*)}	362	456	394	468	1 679	558	564	495	465	2 081
Muu toiminta	102	100	99	99	401	105	110	130	126	471
Sisäinen myynti ^{*)}	-306	-415	-357	-355	-1 433	-463	-465	-348	-321	-1 596
Konserni	929	1 125	1 014	1 162	4 229	1 371	1 281	1 231	1 125	5 009

Liikevoitto

General Stainless ^{*)}	-5	74	-56	-11	1	38	-82	-30	-55	-128
josta Tornio Worksin osuus	-7	63	-36	8	29	40	-14	-20	-25	-19
Specialty Stainless ^{*)}	-18	23	-11	-57	-63	-2	-71	-41	-25	-140
Muu toiminta	2	-14	10	-13	-15	-2	-20	17	7	3
Sisäiset erät ^{*)}	0	-10	8	-4	-7	-1	4	1	1	4
Konserni	-21	72	-49	-85	-83	33	-169	-53	-71	-260

^{*)} Klosterin tuotantoyksikkö, joka vuonna 2010 oli osa Special Stainless -liiketoimintoja, on nyt raportoitu General Stainless -liiketoiminnoissa.

Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Ruostumattoman teräksen toimitukset

1 000 tonnia	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Kylmävalssatut tuotteet	171	182	167	178	698	201	179	187	172	740
Kirkkaat kuumanauhat	82	75	69	86	312	85	76	76	72	309
Kvarttolevyt	21	21	20	21	83	28	29	26	23	106
Putkituotteet	13	14	12	12	51	13	13	11	11	48
Pitkät tuotteet	13	15	15	14	58	18	14	15	13	60
Puolituotteet	33	32	24	24	114	34	37	25	33	129
Toimitukset yhteensä	333	339	307	336	1 315	380	348	340	323	1 391

Markkinahinnat ja valuuttakurssit

		I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Markkinahinnat ^{*)}											
Ruostumaton teräs											
Perushinta	EUR/t	1 235	1 317	1 245	1 213	1 252	1 215	1 223	1 150	1 137	1 181
Seosainelisä	EUR/t	1 094	1 701	1 621	1 696	1 528	1 900	1 839	1 601	1 418	1 690
Markkinahinta	EUR/t	2 329	3 018	2 866	2 909	2 780	3 115	3 063	2 751	2 555	2 871
Nikkeli											
	USD/t	19 959	22 476	21 191	23 609	21 809	26 903	24 298	22 069	18 307	22 894
	EUR/t	14 433	17 686	16 415	17 382	16 451	19 666	16 884	15 614	13 582	16 440
Ferrokromi (Cr-sisältö)											
	USD/lb	1,01	1,36	1,30	1,30	1,24	1,25	1,35	1,20	1,20	1,25
	EUR/kg	1,61	2,36	2,22	2,11	2,07	2,01	2,07	1,88	1,96	1,98
Molybdeeni											
	USD/lb	16,19	16,45	15,15	15,86	15,91	17,43	16,70	14,61	13,41	15,53
	EUR/kg	25,81	28,53	25,86	25,74	26,46	28,08	25,58	22,86	21,94	24,62
Kierrätysteräs											
	USD/t	323	346	346	375	348	447	432	439	402	430
	EUR/t	234	272	268	276	262	327	300	311	298	309
Valuuttakurssit											
EUR/USD		1,383	1,271	1,291	1,358	1,326	1,368	1,439	1,413	1,348	1,392
EUR/SEK		9,946	9,631	9,380	9,214	9,537	8,864	9,015	9,145	9,091	9,030
EUR/GBP		0,888	0,852	0,833	0,859	0,858	0,854	0,883	0,878	0,857	0,868

^{*)} Lähteet:

¹⁾ Ruostumaton teräs: CRU - Saksan perushinta, seosainelisä ja markkinahinta (2 mm cold rolled 304 sheet), arvioidut hinnat kauden toimituksille;

Nikkeli: Lontoon metallipörssin (LME) käteisnoteeraus; Ferrokromi: Metal Bulletin - Quarterly contract price, ferrochrome lumpy chrome charge, basis 52% chrome;

Molybdeeni: Metal Bulletin - molybdeenioksidi, Eurooppa; Kierrätysteräs: Metal Bulletin - Steel scrap HMS 1&2 fob Rotterdam

Ruostumattoman teräksen markkinat vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä

Ruostumattoman teräksen markkinatilanne pysyi vaimeana neljännellä neljänneksellä. Maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen sekä matala ja vaihteleva nikkelin hinta rasittivat kysyntää, ja jakelijat epäröivät tilausten tekemistä. Kylmävalssatun ruostumattoman 304-laadun 2 mm:n teräslevyn Saksan markkinoiden keskimääräinen perushinta laski neljännellä neljänneksellä 1 137 euroon tonnilta (III/2011: 1 150 euroa tonnilta). Pääasiassa nikkelin hinnan laskusta johtuen seosainelisä laski tarkastelujakson aikana 1 418 euroon tonnilta (III/2011: 1 601 euroa tonnilta). Keskimääräinen markkinahinta laski neljännellä neljänneksellä 2 555 euroon tonnilta (III/2011: 2 751 euroa tonnilta). Kolmanteen neljännekseen verrattuna kiinalaisen ja eurooppalaisen ruostumattoman teräksen hintaero kaventui jonkin verran johtuen pääasiassa Yhdysvaltain dollarin vahvistumisesta euroon nähden. (CRU)

Nikkelin hinta vaihteli neljännellä neljänneksellä vaihteluvälissä 17 000–20 000 dollaria tonnilta ja oli neljänneksen lopussa noin 18 500 dollaria tonnilta. Nikkelin keskimääräinen hinta neljännellä neljänneksellä oli 18 307 dollaria tonnilta (III/2011: 22 069 dollaria tonnilta) eli 17 % alempi kuin vuoden 2011 kolmannella neljänneksellä. Tämän jälkeen se nousi jonkin verran ja oli noin 20 000 dollaria tonnilta tammikuun puolivälissä.

Ferrokromin kulutus kasvoi neljännellä neljänneksellä 7 % edellisestä neljänneksestä. Ferrokromin neljännesvuosittainen sopimushinta pysyi neljännellä neljänneksellä ennallaan 1,20 dollarissa naualta (III/2011: 1,20 dollaria naualta), ja se on asetettu alustavasti 1,15 dollariin naualta vuoden 2012 ensimmäiselle neljännekselle. Molybdeenin hinta laski 8 % edellisestä neljänneksestä ja oli keskimäärin 13,41 dollaria naualta neljännellä neljänneksellä (III/2011: 14,61 dollaria naualta). Kierrätysteräksen hinta laski edellisestä neljänneksestä ja oli keskimäärin 402 dollaria tonnilta (III/2011: 439 dollaria tonnilta) neljännellä neljänneksellä.

Liiketulos tappiollinen mutta kassavirta positiivinen

Konsernin liikevaihto supistui neljännellä neljänneksellä 9 % ja oli 1 125 milj. euroa (III/2011: 1 231 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitusmäärät supistuvat 5 % ja olivat 323 000 tonnia (III/2011: 340 000 tonnia). Kysyntä Euroopassa kärsi metallien hintojen laskusta ja tavanomaisesta loppuvuoden kausivaihtelusta. Konsernin kapasiteetin käyttöaste oli 70–75 % vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä.

Konsernin operatiivinen tulos neljännellä neljänneksellä heikkeni noin -34 milj. euroon (III/2011: -15 milj. euroa) pääasiassa toimitusmäärien supistumisen ja perushintojen pienen laskun takia. Paremman tuote- ja maantieteellisen jakauman positiivinen vaikutus vaimeni kustannusten vähäisen nousun takia. Liiketappio neljännellä neljänneksellä oli 71 milj. euroa (III/2011: -53 milj. euroa). Liiketappioon sisältyy noin 24 milj. euroa raaka-aineisiin liittyviä varastotappioita (III/2011: noin -38 milj. euroa) ja kertaluonteisia nettoeriä -13 milj. euroa (III/2011: ei yhtään). Neljännelle neljännekselle kirjattuihin kertaluonteisiin eriin sisältyy 30 milj. euron uudelleenjärjestelyvaraus meneillään olevasta 100 milj. euron kustannussäästöohjelmasta, 5 milj. euron uudelleenjärjestelyvaraus Outokummun putkiliiketoiminnasta, OSTP:stä, ja 23 milj. euron voitto rojalto oikeuksien myynnistä Australiassa.

Outokummun litteiden tuotteiden keskimääräiset perushinnat laskivat neljännellä neljänneksellä 20 euroa tonnilta edellisestä neljänneksestä ja olivat CRU:n raportoimaa 304-laadun teräslevyn Saksan perushintaa alemmat.

Nettorahoituskulut neljännellä neljänneksellä olivat -62 milj. euroa (III/2011: -102 milj. euroa). Niihin sisältyy 13 milj. euron luovutustappio Nordic Brass Gusumin myynnistä. Talvivaaran osakekurssin laskusta neljännellä neljänneksellä johtuen Outokummun jäljellä olevaan 16 %:n omistusosuuteen

Talvivaara Sotkamo Oy:ssä kohdistuneella käyvän arvon arvostuksella oli -20 milj. euron vaikutus rahoitustuottoihin ja -kuluihin (III/2011: -77 milj. euroa). Tämän seurauksena konsernin tilikauden tappio neljännellä neljänneksellä oli 118 milj. euroa (III/2011: -135 milj. euroa) ja osakekohtainen tulos -0,62 euroa (III/2011: -0,74 euroa). Osakekohtainen tulos ilman kertaluonteisia eriä oli -0,48 euroa (III/2011: -0,74 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto neljännellä neljänneksellä oli -7,4 % (III/2011: -5,3 %).

Liiketoiminnan nettorahavirta neljännellä neljänneksellä pysyi vahvana ja oli 132 milj. euroa (III/2011: 282 milj. euroa). Tärkein syy vahvaan kassavirtaan oli käyttöpääoman väheneminen, joka johtui pääasiassa varastojen supistumisesta ja metallien hintojen laskusta. Käyttöpääomasta vapautui 161 milj. euroa (III/2011: 331 milj. euroa) neljännellä neljänneksellä.

Outokummun velkaantumisaste vuoden lopussa nousi 82,5 %:iin (30.9.2011: 79,7 %). Vahvan kassavirran positiivista vaikutusta vaimensivat investoinnit ja tilikauden tappio. Korollinen nettovelka pysyi jokseenkin ennallaan ja oli 1 720 milj. euroa (30.9.2011: 1 730 milj. euroa).

Käyttöomaisuusinvestoinnit kolmannella neljänneksellä olivat 95 milj. euroa (III/2011: 67 milj. euroa), ja suurin osa niistä liittyi ferrokromin tuotantokapasiteetin laajennusprojektiin Torniossa.

General Stainlessin liikevaihto neljännellä neljänneksellä oli 856 milj. euroa (III/2011: 954 milj. euroa) ja toimitusmäärät supistuivat 286 000 tonniin (III/2011: 304 000 tonnia). Liiketappio neljännellä neljänneksellä oli 55 milj. euroa (III/2011: -30 milj. euroa) sisältäen noin puolet konsernin raaka-aineisiin liittyvistä varastotappioista. Tornio Worksin liiketappio vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä oli 25 milj. euroa (III/2011: -20 milj. euroa), ja Klosterin yksikön liiketappio oli 9 milj. euroa (III/2011: -5 milj. euroa).

Specialty Stainlessin liikevaihto neljännellä neljänneksellä oli 465 milj. euroa (III/2011: 495 milj. euroa) ja toimitukset olivat 116 000 tonnia (III/2011: 117 000 tonnia). Liiketappio neljännellä neljänneksellä oli 25 milj. euroa (III/2011: -41 milj. euroa). OSTP:n liiketappio oli 12 milj. euroa (III/2011: -7 milj. euroa) neljännellä neljänneksellä.

Muun toiminnan liikevoitto neljännellä neljänneksellä oli 7 milj. euroa (III/2011: 17 milj. euroa). Rojaltioikeuksien myynnistä saadun 23 milj. euron luovutusvoiton positiivinen vaikutus vaimeni uudelleenjärjestely- ja yleiskustannusten johdosta.

Meneillään olevat kustannussäästö- ja käyttöpääoman vähennysohjelmat

Outokumpu julkisti lokakuussa suunnitelmat jatkotoimenpiteistä, joilla se tähtää kohti kestäväää kannattavuutta, parempaa kassavirtaa ja vahvan perustan luomista tulevalle kasvulle. Yhtiön tavoitteena on vähentää vuotuisia kustannuksia 100 milj. euroa vuoden 2012 loppuun mennessä ja käyttöpääomaa 250 milj. euroa vuoden 2013 puoliväliin mennessä.

Kustannussäästöohjelma etenee suunnitelman mukaisesti. Toimenpiteisiin kuuluvat tuotantovuorojen vähentäminen, organisaation virtaviivaistaminen ja eräiden tukitoimintojen ulkoistaminen sekä yleiset tehokkuusparannukset, jotka vastaavat maailmanlaajuisesti yhteensä jopa 1 300 työpaikan vähentämistä.

Yt-neuvottelut käynnistettiin neljännellä neljänneksellä. Yt-neuvottelut saatettiin pääosin loppuun Suomessa ja Ruotsissa, ja ne johtivat noin 200 työpaikan vähennykseen Suomessa ja noin 450 työpaikan vähennykseen Ruotsissa vuoden loppuun mennessä. Henkilöstövähennyksiin liittyviä kustannuksia kirjattiin yhteensä 30 milj. euroa vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä. Neuvottelut jatkuvat monissa organisaation osissa, ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2012 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Neuvottelujen tuloksesta saattaa aiheutua Outokummun liiketulokseen negatiivista vaikutusta vielä tulevilla neljänneksillä.

Outokumpu pyrkii vähentämään käyttöpääomasta 250 milj. euroa vuoden 2013 puoliväliin mennessä. Tavoitteena on vähentää varastopäiviä konsernin toimitusketjussa lähelle 90 päivää aiemmasta noin 110 päivästä. Käyttöpääoman vähentämisessä edistyttiin hyvin neljännellä neljänneksellä, ja varastopäivien määrä oli lähellä 100:aa vuoden lopussa.

Nordic Brassin osakkeiden myynti

Marraskuussa Outokumpu myi 50 %:n omistuksensa Ruotsissa sijaitsevassa messinkitankotehtaassa Nordic Brass Gusumissa toimivalle johdolle. Outokumpu kirjasi kaupasta 13 milj. euron luovutustappion rahoituskuluihin vuoden 2011 neljännen neljänneksen tulokseen. Vuonna 2010 Nordic Brass Gusumin liikevaihto oli noin 110 milj. euroa ja henkilöstömäärä noin 150. Outokumpu aikoo myöskin myydä jäljellä olevan Drünenissä, Alankomaissa sijaitsevan messinkitankotehtaansa, jonka liikevaihto vuonna 2011 oli noin 60 milj. euroa ja henkilöstömäärä noin 170.

Forrestanian esiintymän rojaltiooikeuksien myynti

Joulukuussa Outokumpu myi konsernin Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltiooikeudet Australialaiselle Western Areas NL:lle 23 milj. eurolla. Koska kyseiset oikeudet oli arvostettu Outokummun taseessa nolnaan, konserni kirjasi vuoden 2011 neljännen neljänneksen liiketulokseensa 23 milj. euron kertaluonteisen tuoton (ei verovaikutusta). Kaupalla oli noin 11,5 milj. euron positiivinen vaikutus kassavirtaan vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, ja sillä on vastaava vaikutus myös vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä.

OSTP:n kannattavuuden palauttamisohjelma etenee hyvin

OSTP:n liiketoiminnan kannattavuuden palauttamisohjelma etenee hyvin. Uuden strategiansa mukaisesti OSTP keskittyy valmistamaan prosessiputkia sekä kierteellisiä ja hitsattuja putkenosia, keskittää tuotantorakennettaan sekä vähentää kustannuksia virtaviivaistamalla organisaatiotaan. Neljännellä neljänneksellä prosessiputkien ja lämmönvaihdinputkien tuotanto OSTP:n Nybyn tehtaalla Ruotsissa lopetettiin ja noin 100 työpaikkaa väheni. Outokummun neljänteen neljänneksen kirjattiin 5 milj. euron kertaluonteinen uudelleenjärjestelyvaraus.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

31.1.2012 Outokumpu julkisti aikomuksen yhdistää Outokumpu ja Inoxum. Katso Outokummun julkistama erillinen tiedote: ”*Outokumpu vahvistaa päässeensä periaatteelliseen sopimukseen ThyssenKruppin kanssa johtavan ruostumattoman teräsyhtiön muodostamiseksi*”.

TIIVISTELMÄ HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSESTA VUODELTA 2011

Rakennejärjestelyjen vuosi

Volatiilisen vuoden 2010 jälkeen ruostumattoman teräksen kysyntä alkoi parantua jonkin verran vuoden 2011 alussa. Elpymistä tuki metallien hintojen nousu ja jakelijoiden varastojen täyttämisen, mutta varastoja alettiin purkaa, kun metallien hinnat kääntyivät keväällä laskuun. Kysyntä vaimeni edelleen kesällä ja pysyi heikkona loppuvuoden ajan pääasiassa maailmantalouden kasvaneen epävarmuuden takia.

Keväällä Mika Seitovirta nimitettiin Outokummun uudeksi toimitusjohtajaksi. Hänen aloitettua tehtävässään konsernin lyhyen aikavälin tavoitteiksi asetettiin kassavirran parantaminen, taseen vahvistaminen ja kriittisimpiin kannattavuutta rasittaviin tekijöihin puuttuminen. Toteutettuja toimenpiteitä olivat muun muassa kustannusten leikkaaminen, ydintoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myyminen, tappiollisten yksikköjen rakenneuudistukset sekä maksuvalmiuden vahvistaminen.

Konsernin liikevaihto koko tilikaudella 2011 kasvoi 18 % ja oli 5 009 milj. euroa (2010: 4 229 milj. euroa) ja ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 1 391 000 tonnia eli 6 % korkeammat kuin edellisvuonna. Konsernin operatiivinen tulos oli -66 milj. euroa (2010: -91 milj. euroa) ja liiketappio oli 260 milj. euroa (2010: -83 milj. euroa). Liiketoiminnan nettorahavirta parani selvästi vuodelta 2010 ja oli vahva, 338 milj. euroa positiivinen (2010: -497 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2011 oli -6,5 % (2010: -2,1 % ja velkaantumisaste 82,5 % (2010: 77,3 %). Osakekohtainen tulos oli -0,99 euroa (2010: -0,68 euroa). Hallitus esittää vuoden 2012 varsinaiselle yhtiökokoukselle, ettei tilikaudelta 2011 makseta osinkoa (2010: 0,25 euroa).

Ruostumattoman teräksen markkinat vuonna 2011

Vuoden alussa ruostumattoman teräksen kysyntä parani jakelijoiden varastojen täyttämisen ja metallien hintojen nousun tukemana. Keväällä metallien hintojen vaihtelu johti jakelijoiden varastojen purkamiseen ja ruostumattoman teräksen kulutuksen heikentymiseen. Kesän jälkeen maailmantalouden epävarmuuden lisääntyminen vaimensi kysyntää entisestään. Kylmävälssatun 2 mm:n teräslevyn 304-laadun Saksan markkinoiden keskimääräinen perushinta oli 1 181 euroa tonnilta vuonna 2011 eli 6 % matalampi kuin vuonna 2010. Metallien hintojen nousun myötä vuonna 2011 ruostumattoman teräksen markkinahinta oli keskimäärin 2 871 euroa tonnilta eli 3 % korkeampi kuin vuonna 2010. (CRU)

Liikevaihto ja ruostumattoman teräksen toimitukset

Liikevaihto

Milj. EUR	2011	2010	2009
General Stainless	4 053	3 582	2 121
Specialty Stainless	2 081	1 679	1 218
Muu toiminta	471	401	273
Sisäinen myynti	-1 596	-1 433	-971
Konserni	5 009	4 229	2 641

Ruostumattoman teräksen toimitukset

1 000 tonnia	2011	2010	2009
Kylmävälssatut tuotteet	740	698	545
Kirkkaat kuumanauhat	309	312	263
Kvarttolevyt	106	83	67
Putkituotteet	48	51	53
Pitkät tuotteet	60	58	40
Puolituotteet	129	114	63
Toimitukset yhteensä	1 391	1 315	1 030

Konsernin liikevaihto vuonna 2011 kasvoi 18 % ja oli 5 009 milj. euroa (2010: 4 229 milj. euroa) ruostumattoman teräksen markkinahintojen nousun ja toimitusmäärien kasvun ansiosta. Outokummun ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 1 391 000 tonniin (2010: 1 315 000 tonnia). Konsernin kapasiteetin käyttöaste oli 75–80 % vuonna 2011. General Stainlessin liikevaihto kasvoi 13 % ja Specialty Stainlessin 24 % vuonna 2011.

Euroopan osuus konsernin liikevaihdosta oli 75 % vuonna 2011 (2010: 75 %). Aasian osuus oli 11 % (2010: 11 %) ja Amerikan 12 % (2010: 11 %).

Liiketulos

Kannattavuus

Milj. EUR	2011	2010	2009
Liikevoitto			
General Stainless	-128	1	-271
Specialty Stainless	-140	-63	-137
Muu toiminta	3	-15	-34
Sisäiset erät	4	-7	1
Konsernin liikevoitto	-260	-83	-441
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-5	-10	-13
Rahoitustuotot ja -kulut	12	-50	-25
Voitto ennen veroja	-253	-143	-479
Tuloverot	67	19	143
Tilikauden voitto	-186	-124	-336
Liikevoittoprosentti	-5,2	-2,0	-16,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-6,5	-2,1	-11,7
Osakekohtainen tulos, EUR	-0,99	-0,68	-1,86

Outokummun operatiivinen tulos vuonna 2011 oli noin -66 milj. euroa (2010: noin -91 milj. euroa). Toimitusmäärien kasvun ja parantuneen tuote- ja maantieteellisen jakauman positiivinen vaikutus vaimentui kustannusten kasvun takia. Outokummun liiketappio vuonna 2011 oli 260 milj. euroa (2010: -83 milj. euroa) ja sisälsi noin 43 milj. euroa raaka-aineisiin liittyviä varastotappioita (2010: noin 26 milj. euron voitto) sekä noin -151 milj. euroa kertaluonteisia eriä (2010: -17 milj. euroa). Kertaluonteisiin eriin sisältyivät 125 milj. euron arvonalentumiset liittyen OSTP:hen ja Klosterin yksikköön, 48 milj. euron varaukset meneillään olevista tehostamistoimenpiteistä johtuen ja 23 milj. euron voitto rojalto oikeuksien myynnistä.

Nettorahoituskulut vuonna 2011 olivat 12 milj. euroa (2010: -50 milj. euroa) sisältäen 216 milj. euroa kertaluonteisia eriä (2010: 9 milj. euroa). Rahoituskuluihin sisältyy 13 milj. euron arvonalennus lainasaamisesta Luvatalta sekä 13 milj. euron luovutustappio Nordic Brass Gusumin myynnistä. Rahoitustuottoihin sisältyy 242 milj. euron luovutusvoitto Tibnor AB:n (36 milj. euroa) ja Talvivaaran osakkeiden (206 milj. euroa) myynneistä sekä tulosvaikutus rahoitusomaisuuden arvostamisesta käypään arvoon.

Outokummun jäljellä oleva 16 %:n omistusosuus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä luokitellaan rahoitusomaisuudeksi ja arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Koska Talvivaaran osakekurssi on laskenut heinäkuussa 2011 toteutetun kaupan jälkeen, omistusosuuden alkuperäistä käypää arvoa on alennettu 135 milj. euroa ja arvonalennus on kirjattu rahoituskuluksi.

Konsernin tappio ennen veroja oli 253 milj. euroa (2010: -143 milj. euroa). Tilikauden tappio oli 186 milj. euroa (2010: -124 milj. euroa), osakekohtainen tulos -0,99 euroa (2010: -0,68 euroa) ja

kertaluonteisista eristä puhdistettu osakekohtainen tulos oli -1,31 euroa (2010: -0,63 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2011 oli -6,5 % (2010: -2,1%).

Pääomarakenne

Rahoitusasemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. EUR	2011	2010	2009
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 197	1 529	1 038
Lyhytaikaiset korolliset velat	1 061	980	703
Korolliset velat yhteensä	2 258	2 509	1 741
Korolliset varat	-538	-672	-550
Korollinen nettovelka	1 720	1 837	1 191
Oma pääoma	2 084	2 376	2 451
Oman pääoman tuotto, %	-8,3	-5,1	-12,8
Velkaantumisaste, %	82,5	77,3	48,6
Omavaraisuusaste, %	39,8	42,2	50,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	338	-497	201
Nettokorot	64	38	22

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2011 parani huomattavasti ja oli 338 milj. euroa positiivinen (2010: -497 milj. euroa) johtuen pääasiassa käyttöpääoman vähentymisestä varastojen pienenemisen ja metallien hintojen laskun seurauksena. Vuonna 2011 käyttöpääomasta vapautui 310 milj. euroa (2010: käyttöpääomaan sitoutui 476 milj. euroa). Toisella neljänneksellä rahoitusomaisuuden eli Tibnorin ja Talvivaaran osakkeiden myynnillä oli 162 milj. euron positiivinen vaikutus rahoituksen rahavirtaan. Vuoden 2011 lopussa rahavarat olivat 168 milj. euroa (31.12.2010: 150 milj. euroa).

Korolliset nettovelat vähenivät 118 milj. euroa ja olivat yhteensä 1 720 milj. euroa vuoden 2011 lopussa (31.12.2010: 1 837 milj. euroa). Velkaantumisaste nousi 82,5 %:iin (31.12.2010: 77,3 %) ylittäen edelleen konsernin 75 %:n enimmäistavoitteen. Käyttöpääoman vähennykseen ja divestointeihin perustuneiden luovutusvoittojen positiivinen vaikutus konsernin velkaantumisasteeseen vaimentui pääosin Talvivaara Sotkamo Oy:n jäljellä olevien osakkeiden käyvän arvon alentumisen sekä OSTP:n ja Klosterin arvonalennusten johdosta. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2011 lopussa oli 39,8 % (31.12.2010: 42,2 %).

Outokumpu allekirjoitti kesäkuussa kolmevuotisen 750 milj. euron syndikoidun lainan, joka sisältää option pidentää laina-aikaa yhdellä vuodella kesäkuussa 2012 ja 2013. Kyseessä on sitova laina, joka on tarkoitettu yleisiin rahoitustarpeisiin ja korvaa vastaavan, kesäkuussa 2009 allekirjoitetun lainan. Lainasopimukseen sisältyy rahoituskovenanti, joka perustuu 115 %:n velkaantumisasteeseen.

Investoinnit

Investoinnit

Milj. EUR	2011	2010	2009
General Stainless	186	75	136
Specialty Stainless	61	67	90
Muu toiminta	7	19	26
Konserni	255	161	248
Poistot	235	235	214

Konsernin käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2011 olivat 255 milj. euroa (2010: 161 milj. euroa), ja ne sisälsivät sekä ylläpitoinvestointeja että meneillään olevia laajennusinvestointiprojekteja. Konsernin keskeisiä investointiprojekteja ovat Kemin ja Tornion ferrokromikapasiteetin laajennusprojekti Suomessa sekä kvarttolevykapasiteetin laajennus Degerforsissa Ruotsissa.

Konsernin Tornion ferrokromin tuotantokapasiteetin kaksinkertaistamiseksi meneillään oleva 440 milj. euron investointi eteni suunnitelman mukaisesti aikataulussaan ja budjetissään. Vuonna 2011 yksityiskohtainen suunnittelu jatkui, rakennustyöt etenivät hyvin, ja monia laitetoimitussopimuksia solmittiin. Laitteiden asennukset aloitettiin kesän jälkeen. Ensimmäiset pitkäaikaiset myyntisopimukset asiakkaiden kanssa solmittiin. Investointiprojektin kokonaisinvestoinnit vuonna 2011 olivat 129 milj. euroa, ja projektin alusta lähtien siihen on investoitu 137 milj. euroa. Vuonna 2012 projektin käyttöomaisuusinvestointien arvioidaan olevan noin 200 milj. euroa.

Kvarttolevytuotantovalmiuksien ja -kapasiteetin laajentamiseen Degerforsissa Ruotsissa tähtäävä 104 milj. euron investointi etenee suunnitelman ja budjetin mukaisesti, ja sen arvioidaan valmistuvan vuonna 2014. Vuonna 2011 projektin kokonaisinvestoinnit olivat 36 milj. euroa. Vuonna 2012 projektin investointien arvioidaan olevan noin 40 milj. euroa.

Uusi hapon regenerointilaitos otettiin käyttöön Avestassa Ruotsissa kesäkuussa. Tämä 28 milj. euron investointi aloitettiin vuonna 2009. Laitos on erittäin energiatehokas, ja se kierrättää hehkutus- ja peittäuslinjassa käytettyjä happoja vähentäen siten merkittävästi tuotantoprosessissa käytettävien uusien happojen määrää.

Käyttöomaisuusinvestointien arvioidaan vuonna 2012 olevan noin 300 milj. euroa, josta suurimmat menot liittyvät konsernin meneillään oleviin ferrokromi- ja kvarttolevyinvestointiohjelmiin ylläpitoinvestointien ohella.

Outokummun lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman toteutus

Outokumpu käynnisti huhtikuussa 2011 lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman, joka keskittyy konsernin kassavirran parantamiseen, taseen liikkumavaran lisäämiseen ja kriittisimpiin kannattavuutta rasittaviin tekijöihin.

Toiminnallisen tehokkuuden parantaminen

Outokumpu käynnisti yhteistoimintaneuvottelut huhtikuussa parantaakseen kannattavuutta, lisätäkseen tehokkuutta sekä karsiakseen myynnissä, toimitusketjun hallinnassa ja tukitoiminnoissa olevia päällekkäisyyksiä Euroopassa. Tämän tuloksena myynti-, toimitusketju- ja tukitoiminnoista Euroopassa vähennettiin yhteensä 300 työpaikkaa vuoden 2011 loppuun mennessä. Eräiden IT-palvelujen ulkoistamista kehitettiin edelleen ja Tiedon kanssa allekirjoitettiin ennen vuodenvaihdetta sopimus IT-infrastruktuuripalveluista. Sopimuksen myötä noin 20 työntekijää siirtyy Tietoon 1.3.2012 alkaen. Eräiden muiden IT-infrastruktuuripalvelujen ulkoistaminen on vielä kesken, ja sopimusten odotetaan valmistuvan vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Näiden toimenpiteiden odotetaan tuottavan 29 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt vuodesta 2012 lähtien, ja niistä kirjattiin vuoden 2011 toisella neljänneksellä 13 milj. euron kertaluonteinen varaus.

Luopuminen ydintoimintoihin kuulumattomasta rahoitusomaisuudesta

Outokumpu myi toukokuussa SSAB:lle 15 %:n omistusosuutensa Tibnor AB:ssä. Kokonaiskauppahinta oli 44 milj. euroa ja Outokumpu kirjasi toisella neljänneksellä myynnistä noin 36 milj. euron kertaluonteisen verottoman voiton rahoitustuottoihin.

Kesäkuussa Outokumpu myi kaikki pörssilistatun Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeensa eli 4,3 % koko osakemäärästä Solidium Oy:lle 60 milj. euron kauppahintaan. Outokumpu kirjasi kaupasta 28 milj. euron luovutusvoiton rahoitustuottoihin toisella neljänneksellä. Lisäksi Outokumpu myi viidesosan 20 %:n osuudesta listaamattomassa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle 60 milj. euron kauppahintaan. Samalla Outokumpu antoi Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle option ostaa loput 16 %:n omistusosuudestaan Talvivaara Sotkamo Oy:ssä vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä. Option toteutuessa täysimääräisesti kokonaiskauppahinta olisi 240 milj. euroa. Outokummun 20 %:n omistus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä oli aiemmin Outokummun kirjanpidossa luokiteltu osakkuusyhtiöksi. Omistuksen muutoksen myötä Outokummulla ei ole enää merkittävää vaikutusvaltaa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä, ja siten jäljelle jäävä 16 %:n omistusosuus on luokiteltu rahoitusomaisuudeksi ja arvostetaan Outokummun tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Marraskuussa Outokumpu myi 50 %:n omistuksensa Ruotsissa sijaitsevassa messinkitankotehtaassa Nordic Brass Gusumissa toimivalle johdolle. Outokumpu kirjasi kaupasta 13 milj. euron luovutustappion vuoden 2011 neljännen neljänneksen tulokseen. Vastikkeen ja kassavirran vaikutus oli vähäinen.

Joulukuussa Outokumpu myi Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltioikeutensa Australialaiselle Western Areas NL:lle 23 milj. eurolla. Koska kyseiset oikeudet oli arvostettu Outokummun taseessa nolnaan, konserni kirjasi vuoden 2011 neljännen neljänneksen liiketulokseensa 23 milj. euron kertaluonteisen tuoton (ei verovaikutusta). Kaupalla oli 11,5 milj. euron positiivinen vaikutus kassavirtaan vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, ja sillä on vastaava vaikutus myös vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä.

Lisäksi Outokumpu aikoo myydä jäljellä olevat messinkiliiketoimintansa Alankomaissa sekä 50 %:n omistusosuutensa tankoja ja lankatuotteita valmistavassa Fagersta Stainless AB:ssä.

Klosterin Thin Strip -yksikön kannattavuusparannus Ruotsissa

Kesäkuussa laadittiin kannattavuuden pysyvään palauttamiseen tähtäävä suunnitelma ohutta ruostumatonta teräsnauhaa valmistavan tappiollisen Klosterin yksikön osalta. Liiketoimintasuunnitelma käsittää tuotannon ja tuotevalikoiman yksinkertaistamista sekä optimointia, asiakaskannan uudelleensegmentointia, yleistä kustannusten vähentämistä sekä Klosteriin tulevien sisäisten puolituotteiden toimittamista pääasiassa Tornio Worksista. Vuonna 2011 Klosterin Thin Strip -yksikön liiketappio oli 86 milj. euroa sisältäen 60 milj. euroa arvonalennuksia. Outokumpu arvioi vuoden 2012 puoliväliin mennessä, saavutetaanko ohjelmalla riittäviä tuloksia.

Outokummun putkituoteliiketoimintaa OSTP:tä koskeva yhteisyrittäjä

Outokumpu ja Andrea Gattin omistama italialainen Tubinoxia-yhtiö allekirjoittivat heinäkuussa aiesopimuksen Outokummun putkituoteliiketoimintayksiköstä (OSTP) muodostettavan yhteisyrittäjän perustamisesta. Syyskuussa Outokumpu ja Tubnoxia allekirjoittivat yhteisyrittäjästä lopullisen sopimuksen. Tubinoxia omistaa OSTP:n osakkeista 36 %, ja sillä on optio hankkia osakkeita 51 %:n omistusosuuteen tarvittava määrä kolmen vuoden aikana. Outokummulla on optio ostaa osakkeet takaisin alkuperäiseen hintaan, mikäli Tubinoxia ei hanki enemmistöomistukseen tarvittavia osakkeita.

On myös sovittu, että Outokumpu tulee säilymään OSTP:n pääasiallisena raaka-ainetoimittajana. Outokumpu vastaa liiketoiminnan rahoittamisesta alkuvaiheessa.

OSTP:tä johdetaan hallituksen kautta. Hallituksen jäsenten enemmistö ja puheenjohtaja ovat Outokummun nimittämiä niin kauan kuin Outokummulla on enemmistö-omistus. Andrea Gatti on OSTP:n toimitusjohtaja ja Kalle Luoto on OSTP:n talousjohtaja.

OSTP:n strategian ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävien suunnitelmien mukaisesti OSTP keskittyy valmistamaan prosessiputkia ja hitsattuja putkenosia, keskittämään tuotantorakennettaan sekä vähentämään kustannuksia virtaviivaistamalla organisaatiotaan. Prosessiputkien ja lämmönvaihdinputkien tuotanto OSTP:n Nybyn tuotantolaitoksessa Torshällassa, Ruotsissa lopetettiin vuoden 2011 loppuun mennessä ja samalla lopetettiin noin 100 työpaikkaa.

Suunniteltujen toimenpiteiden odotetaan johtavan OSTP:n kannattavuuden näkyvään paranemiseen vuonna 2012 ja liikevoittoon vuonna 2013. Vuonna 2011 OSTP:n liiketappio oli 79 milj. euroa (2010: -30 milj. euroa) sisältäen -52 milj. euroa arvonalennuksia ja uudelleenjärjestelyvarauksia. OSTP yhdistellään jatkossa Outokummun tilinpäätökseen tytäryhtiönä ja Tubinoxian määräysvallaton omistusosuus raportoidaan erillään tuloslaskelmasta ja ilmoitetaan omassa pääomassa omana eränään.

Suunnitellut kustannusleikkaukset ja käyttöpääoman vähennykset

Outokumpu tiedotti lokakuussa suunnitelluista jatkotoimenpiteistä kohti kestäväää kannattavuutta, parantunutta kassavirtaa ja vahvan perustan luomista tulevalle kasvulle. Yhtiön tavoitteena on vähentää kustannuksia 100 milj. euroa vuoden 2012 loppuun mennessä ja käyttöpääomaa 250 milj. euroa vuoden 2013 puoliväliin mennessä.

1. Kustannusten vähentäminen ja meneillään olevat työpaikkojen vähennykset

Kestävän kannattavuuden saavuttamiseksi Outokumpu käynnisti kustannussäästöohjelman, jolla tavoitellaan 100 milj. euron säästöjä vuoden 2012 loppuun mennessä. Suunniteltuihin toimenpiteisiin kuuluvat tuotannon työvuorojen vähentäminen, organisaation uudelleenjärjestelyt ja tiettyjen tukitoimintojen ulkoistaminen sekä yleisen tehokkuuden parantaminen. Suunnitelman mukaan tämä tarkoittaisi enintään 1 300 työpaikan vähentämistä maailmanlaajuisesti. Suurin osa vähennyksistä kohdistuisi Suomeen (enintään 300) ja Ruotsiin (enintään 600).

Yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön edustajien kanssa aloitettiin välittömästi kaikissa asianomaisissa yksiköissä ja toiminnoissa. Yt-neuvottelut saatiin pääosin loppuun Suomessa ja Ruotsissa neljännellä neljänneksellä, ja ne johtivat noin 200 työpaikan vähennykseen Suomessa ja noin 450 työpaikan vähennykseen Ruotsissa. Neuvottelut jatkuvat vielä muissa maissa ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Outokumpu suunnittelee lisätoimenpiteitä tehokkuuden parantamiseksi eräissä tukitoiminnoissa. Henkilöstövähennyksiin liittyvien kokonaiskustannusten arvioidaan ylittävän 50 milj. euroa, josta 30 milj. euroa kirjattiin konsernin tulokseen vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä. Meneillään olevien neuvottelujen tuloksena Outokummun liiketulokseen saattaa kohdistua negatiivista vaikutusta vielä seuraavilla neljänneksillä.

2. Käyttöpääoman vähennykset

Outokumpu pyrkii vähentämään käyttöpääomaa 250 milj. euroa pääasiassa tehostamalla varastojen kiertoa konsernin tasolla; vähentämällä varastopäiviä nykyisestä 110 päivästä lähelle 90 päivää vuoden 2013 puoliväliin mennessä. Vuoden 2011 jälkipuoliskolla tässä edistyi hyvin, ja varastoaika oli

vuoden lopussa lähellä 100 päivää. Käyttöpääomasta vähennettiin yli 480 milj. euroa osittain metallien hintojen laskun ja varastojen supistumisen myötä, mutta myös myyntisaamisten ja ostovelkojen hallinnan myönteisen kehityksen ansiosta.

Konsernin oman Euroopan jakeluverkoston virtaviivaistamisen odotetaan tukevan varastojen pienentämistavoitetta ja mahdollistavan kustannustehokkaimpien reittien löytämisen markkinoille. Suunnitelmana on vähentää varastointitoimintoja Euroopassa, palvelu markkinoita näistä avainpisteistä käsin sekä hyödyntää olemassa olevaa käsittelykapasiteettia tehokkaasti. Outokummulla on tällä hetkellä varastoja yli 20 Euroopan maassa sekä lisäksi kuusi nauhapalvelukeskusta ja kuusi levypalvelukeskusta Euroopassa.

Oman verkostonsa ohella Outokumpu hyödyntää itsenäisiä jakelijoita, joiden merkitys Outokummun tuotteiden toimittamisessa asiakkaille kasvaa entisestään. Omien varastotoimintojen virtaviivaistaminen saattaa tarjota mahdollisuuksia syventää yhteistyötä itsenäisten jakelijoiden kanssa joillakin markkinoilla.

Tornio Worksin kunnossapitotoiminnot

Kesäkuussa valmistui selvitys Tornio Worksin huoltotoimintojen mahdollisesta osittaisesta ulkoistamisesta. Selvityksen perusteella vain vähäistä ulkoistamista tullaan mahdollisesti tekemään, joten Outokumpu jatkaa toiminnon kehittämistä omana toimintonaan. Tavoitteena on parantaa kustannustehokkuutta yli 10 %, mikä vastaa arviolta 30 milj. euron kokonaissästöjä vuosina 2012–2014.

Henkilöstö ja ympäristö

Henkilöstö ¹⁾

31.12.	2011	2010	2009
General Stainless	4 393	4 454	3 978
Specialty Stainless	3 217	3 263	3 135
Muu toiminta	643	714	641
Konserni	8 253	8 431	7 754

¹⁾ 2011 ja 2010 henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan. 2009 esitetty suhteutettuna työaikaan.

Outokummun kustannussäästö- ja tehokkuuden parantamisohjelmat vaikuttivat konsernin henkilöstöön ilmoitettuina ja toteutettuina työpaikkojen vähennyksinä. Huhtikuussa julkistetun tehokkuusparannusohjelman seurauksena noin 300 työpaikkaa vähennettiin ei-tuotannollisista toiminnoista ja ylemmistä toimihenkilöistä Euroopassa. Lokakuussa ilmoitetun, meneillään olevan kustannussäästöohjelman tavoitteena on vähentää 1 300 työpaikkaa vuoden 2012 loppuun mennessä. Vuoden 2012 loppuun mennessä loppuun saatettujen yt-neuvotteluiden tuloksena vähennettiin noin 200 työpaikkaa Suomesta ja noin 450 Ruotsista. Neuvottelut jatkuvat vielä muissa maissa ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä.

Vuoden 2011 lopussa Outokummun henkilöstömäärä oli 8 253 (31.12.2010: 8 431) ja vuonna 2011 keskimäärin 8 651 (2010: 8 475). Konsernin kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 7 886 (31.12.2010: 8 104) vuoden 2011 lopussa ja keskimäärin 8 299 (2010: 8 148) vuonna 2011. Vuonna 2011 kokopäiväisen henkilöstön määrä väheni nettomääräisesti 218:lla (2010: kasvoi 350:lla). Henkilöstökulut vuonna 2011 olivat 538 milj. euroa (2010: 496 milj. euroa, 2009: 453 milj. euroa). Outokumpu siirtyi vuonna 2011 henkilöstömäärän raportoinnissa kokopäiväisiksi muunnettujen lukujen raportoinnista kokonaislukujen raportointiin. Vuoden 2011 raportoinnissa esitetään molemmat luvut.

Suorituksen johtaminen tukee Outokummun strategisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoite- ja kehityskeskustelut ovat suorituksen johtamisprosessin tärkeä osa. Suurin osa henkilöstöstä osallistui tavoite- ja kehityskeskusteluun vuonna 2011. Outokummun tavoitteena on, että jokaisella työntekijällä on vuosittain vähintään yksi muodollinen tavoite- ja kehityskeskustelu. Vuonna 2011 87 % Outokummun kaikista työntekijöistä osallistui tavoite- ja kehityskeskusteluihin.

Outokumpu Personnel Forum (OPF) järjestettiin vuonna 2011 Torniossa. Tilaisuuden painopisteenä oli lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman toteuttaminen, jonka tavoitteena on parantaa kassavirtaa ja kannattavuutta sekä vahvistaa konsernin tasetta. Personnel Forumin nimittämä työvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2011.

Vuonna 2011 tapaturmatiheys (tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti) oli 5,6 (2010: 4,7) eikä saavuttanut konsernille vuodelle 2011 asetettua alle 3,5:n tavoitetta. Neljännellä neljänneksellä tapaturmatiheys oli 5,9 (III/2011: 6,1). Vuodelle 2012 asetettu tavoite on 4,0.

Päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa ja tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ne havaittiin ja ne aiheuttivat vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä eikä sen tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Päästökauppaan liittyvässä toiminnassa on noudatettu velvoitteita, sovittuja menettelytapoja ja rahoitusriskipolitiikkaa. EU:n päästökauppajärjestelmän alaiset kokonaispäästöt vuoden 2011 aikana olivat noin 802 000 tonnia (2010: 795 000 tonnia). Vuoden aikana EU:n päästöoikeuksilla ei käyty ulkopuolista kauppaa (2010: 500 000 päästöoikeutta myytiin 8 milj. eurolla). Outokummun Ison-Britannian, Ruotsin ja Suomen tuotantolaitoksille osoitetut päästöoikeudet riittävät konsernin vuoden 2012 suunniteltuun tuotantoon. Outokumpu on hakenut päästöoikeuksia seuraavalle jaksolle 2013–2020.

Outokumpu Oyj valittiin OMX GES Sustainability Finland -indeksiin, joka käsittää 40 kestävän kehityksen kriteerein valittua johtavaa yritystä NASDAQ OMX Helsingissä. Indeksien valintakriteerit perustuvat kansainvälisiin ohjeisiin ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintokysymyksissä (ESG).

Toukokuussa the International Stainless Steel Forum (ISSF) antoi Outokummulle ensimmäisen ISSF Sustainability Award -tunnustuspalkinnon. Tunnustus perustui Outokummun määrätietoisiin toimenpiteisiin ja merkittäviin saavutuksiin kaatopaikkajätteen vähentämisessä ja materiaalitehokkuuden parantamisessa Sheffieldin tuotantolaitoksella.

Syyskuussa Sustainable Asset Management Group (SAM) ilmoitti Dow Jones World- ja Dow Jones STOXX -kestävän kehityksen indeksien vuotuisen arvioinnin tulokset. Outokumpu säilytti paikkansa kummassakin indeksissä. Outokumpu sai myös metallialan parhaat pisteet ympäristöulottuvuudessa, mukaan lukien korkeimmat mahdolliset pisteet kahden kestävän kehityksen kriteerin suhteen: ilmastostrategia sekä ympäristöpolitiikka ja -johtaminen.

Lokakuussa Outokumpu sai tunnustusta the Carbon Disclosure Projectiltä (CDP). Outokumpu on jo kolmatta kertaa mukana CDP:n Climate Disclosure Leadership -indeksissä. Indeksiin pääsevät sellaiset pohjoismaisissa pörseissä listatut yhtiöt, jotka ovat raportoineet ammattimaisimmin ilmastonmuutokseen liittyvistä toimenpiteistään.

Oekom Research AG on kuvaillut Outokummun metallisektorin edelläkävijäksi energiatehokkuuden parantamisessa.

Tutkimus ja kehitystoiminta

Outokumpu investoi 21 milj. euroa tutkimus- ja kehitystoimintaan vuonna 2011 (2010: 22 milj. euroa). Konsernin kaksi tutkimuskeskusta sijaitsevat Torniossa, Suomessa ja Avestassa, Ruotsissa, ja sen tutkimus- ja kehitysorganisaatiossa työskentelee noin 200 ammattilaista. T&K-toimintaa harjoitetaan myös paikallisesti Outokummun tuotantolaitoksissa.

Outokummun T&K-toimintaan kuuluvat prosessien, tuotteiden ja sovellusten kehitys. Prosessien kehittäminen auttaa liiketoiminta-alueita parantamaan tuotantoteknologioiden energia-, kustannus- ja ympäristötehokkuutta samalla varmistuen tuotteiden korkean ja tasaisen laadun. Tuotekehityksessä Outokumpu on yksilöinyt tuoteinnovoinnin tärkeimmiksi kohteiksi maailmanlaajuisia haasteita, kuten energian, puhtaan veden ja puhtaan ilman.

Monissa sovelluksissa elinkaarianalyysi ja elinkaarikustannusten arviointi tukevat ruostumattoman teräksen sovellutusten kehittämistä. Painopisteenä on kehittää vähän nikkeliä sisältäviä ja nikkelittömiä laatuja, kuten duplex- ja ferriittisiä ruostumattomia teräksiä sekä differoida tarjontaa kehittämällä korkeamman lisäarvon tuottavia erikoistuotteita, kuten erittäin hyvin korroosiota ja kuumuutta kestäviä sekä erittäin lujia ruostumattomia teräksiä. Vuonna 2011 markkinoille tuotiin runsasseosteinen ruostumattoman teräksen laatu Outokumpu 654 SMO[®]. Laadun korroosionkestävyys ja mekaaniset ominaisuudet ovat ylivoimaiset, ja se tarjoaa kustannustehokkaan vaihtoehdon moniin sovelluksiin, joissa nykyisin käytetään nikkeliseoksia ja titaania.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitiikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastuualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinta auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja vähentämään riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön, rahoittajien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Vuonna 2011 konsernin riskinkantokyky ja keskeiset riskit arvioitiin ja päivitettiin konsernin johtoryhmän kanssa. Riskityöpajoja pidettiin muutamissa toiminnoissa, kuten Tornio Worksissa. Tornio Worksin työpajojen tavoitteena oli tunnistaa, arvioida ja vähentää operatiivisia riskejä, vahinkoriskit mukaan lukien.

Vuonna 2011 ei tapahtunut suuria omaisuusvahinkoja tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Merkittävimmät vuonna 2011 toteutuneet riskit liittyivät ruostumattoman teräksen markkinoiden ylikapasiteettiin, maailmantalouden epävarmuuteen, Euroopan velkakiiriin syvenemiseen sekä nikkelin ja molybdeenin hinnan laskuun, jotka vaikuttivat haitallisesti Outokummun kannattavuuteen ja velkaantumiseen.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun strategiset riskit liittyvät lähinnä konsernin liiketoimintakokonaisuuteen ja strategiseen päätöksentekoon. Liiketoimintariskit liittyvät ruostumattoman teräksen markkinoiden talousnäkyymiin sekä asiakkaiden, toimittajien ja kilpailijoiden käyttäytymiseen. Tärkeitä Outokumpuun kohdistuvia riskejä ovat ruostumattoman teräksen valmistuksen rakenteellinen ylikapasiteetti ja heikko markkinatilanne, Outokummun kyky toteuttaa valitsemaansa strategiaa, riski talouden taantuman syvenemisestä Euroopassa, erikoistuotteisiin liittyvät liiketoimintariskit, kasvumarkkinat ja ferrokromin tuotanto, kielteiset poliittiset toimet tai muutokset ympäristölainsäädännössä sekä tuotantopanosten kustannusten nousu.

Kilpailukykyensä varmistamiseksi ja kannattavuutensa palauttamiseksi Outokumpu on toteuttanut kustannusten alentamiseen ja käyttöpääoman vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Epäonnistuminen strategian toteuttamisessa voisi estää konsernia saavuttamasta visiotaan ja tavoitteitaan. Keskeiset toimenpiteet strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tähtäävät Tornion tehtaan kapasiteetin käyttöasteen nostamiseen, kapasiteetin ja kustannusten sopeuttamiseen sekä tuotedifferointiin erikoisteräksissä ja jatkuviin investointeihin ferrokromituotannossa. Lisäksi Outokumpu on hiljattain määritellyt Aasian ja Tyynenmeren alueen (APAC) fokusalueeksi tulevan kasvunsa edellytysten parantamiseksi.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, systeemit tai muut tapahtumat, kuten luonnonkatastrofit ja väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, projekteihin tai informaatioteknologiaan, ja niiden toteutuminen voi johtaa henkilövahinkoihin, vastuisiin, omaisuuden menetykseen, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Osa Outokummun toiminnallisista riskeistä on katettu vakuutuksin. Konserni pyrkii tunnistamaan ja lieventämään sidosryhmiin kohdistuvia riskejä mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia. Konsernin keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai onnettomuudet, riski IT-riippuvuudesta, yhtenäistettyjen liiketoimintaprosessien ja tietojärjestelmien puute, projektien toteutusriskit sekä henkilöriskit.

Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset erällä keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on ohjelma systemaattiseen palo- ja muiden turvallisuusriskien arviointiin. Tämäntyyppisiä riskejä on osittain katettu vakuutuksilla. Vuoden aikana toteutettiin noin kolmekymmentä paloturvallisuustarkastusta hyödyntäen sekä omia että ulkopuolisia voimavaroja ja kokemusta. Henkilöriskit liittyvät heikkoon suoriutumiseen ja johtajuuskulttuuriin, lahjakkuuksien puutteelliseen hyödyntämiseen ja Outokummun heikkoon houkuttelevuuteen työnantajana. Näiden riskien vähentämiseksi konserni keskittyy kehittämään voimavaroja ja kompetensseja sekä johtamisvalmiuksia voidakseen vastata liiketoiminnan ja ympäristön muuttuviin vaatimuksiin.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeiset rahoitusriskit ovat nikkelin, molybdeenin, sähkön ja polttoaineiden hintojen vaihtelevuus; euroon, Ruotsin kruunuun ja Yhdysvaltain dollariin liittyvät valuuttakurssiriskit; Ruotsin kruunuun ja euroon liittyvä korkoriski; joihinkin sijoituksiin liittyvä hintariski; taloudellisen joustavuuden rajoitteet; Luvatan lainasaamiseen liittyvät riskit; muut luottoriskit sekä rahoituksen saatavuuteen ja maksuvalmiuteen liittyvät riskit.

Vuonna 2011 nikkelin ja molybdeenin hintojen lasku vaikutti negatiivisesti konsernin yleiseen taloudelliseen kehitykseen, mutta metallien hintojen suojauksilla onnistuttiin tasoittamaan osittain näitä tappioita. Polttoaineiden hankinta perustuu vain osittain kiinteähintaisiin sopimuksiin, ja Outokumpu käytti rahoitussuojauksia näiden riskien rajoittamiseen. Vuonna 2011 Outokumpu suojasi osittain myös Ruotsin toimintoihin liittyviä ennustettuja kassavirtoja.

Luottoriskivakuutukset uusittiin vuonna 2011 pitkäaikaisilla sopimuksilla, joiden vakuutusmaksut ovat aiempaa alemmat. Luottolimiittien käyttö tehostui politiikkamuutoksen takia. Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski otetaan huomioon pääomahallintaan liittyvissä päätöksissä ja tarvittaessa investointi- ja muissa liiketoimintapäätöksissä. Vuonna 2011 Outokumpu allekirjoitti kolmevuotisen 750 milj. euron syndikoidun valmiusluoton, joka voidaan käyttää konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin. Tähän syndikoituun luottoon sisältyy rahoituskovenanti, joka perustuu 115 %:n velkaantumisasteeseen.

Myytyä kupariliiketoimintaa koskevat siviilikanteet

Toukokuussa 2009 päätökseen saatuun kuparisten teollisuusputkien EU:n kartellitutkimukseen liittyen Outokumpu Oyj on vuodesta 2004 lähtien ollut vastaamassa useisiin Yhdysvalloissa nostettuihin siviilikanteisiin, joissa vastaajina ovat olleet yhtiö itse sekä myytyyn kupariliiketoimintaan liittyneet yhtiöt.

Viimeinen Yhdysvalloissa vireillä oleva siviilikanne on Carrier Corporationin vuonna 2006 Memphisissä, Tennesseeen osavaltion piirituomioistuimessa mm. Outokumpu Oyj:tä ja Outokumpu Copper Franklin, Inc:tä vastaan nostama summaltaan yksilöimätön vahingonkorvausvaade. Kanne perustuu väitettyyn maailmanlaajuiseen hinta- ja markkinoidenjakokartelliin ilmastointiputkien ja lämmönvaihdistinten sekä niihin liittyvien sovellusten markkinoilla vähintään ajanjaksolla 1989–2001. Carrier Corporationin kanne hylättiin heinäkuussa 2007. Carrier valitti tuomiosta, ja valituksen käsittely on yhä vireillä vetoomustuomioistuimessa.

Vuonna 2010 eräät Carrierin konserniyhtiöt nostivat siviilikanteen Outokumpu Oyj:tä (sekä kahta muuta vastaajaryhmää) vastaan Ison-Britannian tuomioistuimissa. Kantajat väittävät kärsineensä kartellin seurauksena vahinkoa eri puolilla Eurooppaa ja hakevat korvauksia kolmelta vastaajaryhmältä yhteisvastuullisesti tai vaihtoehtoisesti yhdessä ja erikseen. Kantajien lähtökohtainen korvausvaatimus väitetyistä vahingoista on suuruudeltaan n. 20 milj. puntta ilman korkoa. Outokumpu aikoo riitauttaa asiassa Iso-Britannian tuomioistuimien toimivallan. Joka tapauksessa Outokumpu katsoo, että väitteet kartellin aiheuttamista vahingoista ovat perusteettomia ja tulee tarvittaessa puolustautumaan niitä vastaan oikeudenkäynnissä. Lokakuussa 2011 tuomioistuin antoi päätöksensä asiassa ja hylkäsi vaatimukset toimivallan riitauttamisesta. Kaikki vastaajat ovat hakeneet lupaa valittaa päätöksestä vetoomustuomioistuimeen. Sen päätöstä odotetaan alkuvuonna 2012.

Näihin kanteisiin liittyen ei ole tehty varauksia.

Tullin tutkimukset liittyen Tornio Worksin Venäjän vientiin

Suomen Tulli käynnisti maaliskuussa 2007 rikostutkimuksen liittyen Outokumpun Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöihin. Kaakkoissuomalaisessa huolintayrityksessä epäiltiin tehdyn virheellisiä ja/tai väärennettyjä kauppalaskuja ruostumattoman teräksen viennissä Venäjälle. Tullin esitutkinnassa selvitettiin Outokumpu Tornio Worksin mahdollista osuutta virheellisten ja/tai väärennettyjen kauppalaskujen tekemiseen kyseisessä huolintayrityksessä. Kesäkuussa 2009 Tulli sai esitutkintansa päätökseen ja saattoi asian syyttäjäviranomaisten syyteharkintaan. Syyteharkinta saatiin päätökseen marraskuussa 2010 ja syyttäjät totesi Tullin esittämät epäilyt kirjanpitorikoksesta ja väärennyksestä aiheettomiksi.

Asia eteni kuitenkin maaliskuussa 2011 oikeuteen, sillä Outokumpua ja konsernin palveluksessa olevaa 5 henkilöä vastaan nostettiin syytteet rahanpesusta liittyen Tornion tehtaan Venäjän vientikäytäntöihin vuosina 2004–2006. Lisäksi syyttäjä esitti Suomen valtion puolesta vaatimuksen rahanpesun kohteena olleiden varojen menettämisestä. Käräjäoikeus kuitenkin hylkäsi kaikki syytteet kesäkuussa 2011, ja Suomen valtio määrättiin maksamaan korvauksina yhteensä 1,2 milj. euroa. Syyttäjä valitti elokuussa käräjäoikeuden päätöksestä, ja oikeudenkäynnin odotetaan alkavan helmikuussa 2012 Kouvolan hovioikeudessa.

Organisaatiomuutos ja nimityksiä

Helmikuussa Outokummun hallitus nimitti Mika Seitovirran uudeksi toimitusjohtajaksi. Hän aloitti Outokummun palveluksessa maaliskuussa ja siirtyi toimitusjohtajan tehtävään 1.4.2011. Edellinen toimitusjohtaja Juha Rantanen luopui toimitusjohtajan tehtävästä 31.3.2011.

Kesäkuussa sovittiin, että Specialty Stainless -yksiköstä vastaava johtaja Bo Annvik jättää nykyisen tehtävänsä ja konsernin johtoryhmän jäsenyyden kesäkuun 2011 loppuun mennessä. Annvikin työsuhde Outokummussa päättyi 31.12.2011. Jarmo Tonteri nimitettiin Specialty Stainless -liiketoiminnoista vastaavaksi johtajaksi (Executive Vice President – Specialty Stainless) heinäkuussa ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 1.8.2011 alkaen.

Outokumpu julkisti lokakuussa uuden liiketoimintamallinsa ja organisaatiomallin, joka perustuu 1.1.2012 lähtien kolmeen liiketoiminta-alueeseen, joilla on täysi vastuu omasta myynnistään, tuloksestaan ja liiketoiminnan sitomasta pääomasta. Lisäksi Outokumpu määritteli APACin (Aasian ja Tyynenmeren alueen) tulevan kasvun fokusalueeksi. Uudella organisaatiolla pyritään yksinkertaisuuteen, selkeisiin vastuisiin ja kustannustehokkuuteen. Kolme liiketoiminta-aluetta ovat:

- General Stainless: ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa.
- Specialty Stainless: Special Coil, Special Plate, Kloster sekä Long Products mukaan lukien Sheffieldin sulatto, ja
- Ferrochrome: Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto.

Lokakuussa varatoimitusjohtaja Karri Kaitue ja Outokumpu sopivat, että Kaitue jättää paikkansa konsernin johtoryhmässä 1.11.2011. Hänen työsuhteensa Outokummussa päättyy 30.6.2012. Hannu Hautala nimitettiin General Stainlessin johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.11.2011 alkaen. Hautala on vastannut Tornio Worksista huhtikuusta 2010 lähtien. Jamie Allan, johtaja – toimitusketjun hallinta, jätti paikkansa konsernin johtoryhmässä 31.12.2011. Hän toimii neuvonantajana ja raportoi toimitusjohtajalle vuoden 2012 loppuun saakka.

Lokakuussa Austin Lu nimitettiin APAC-fokusalueen johtajaksi ja hän aloitti Outokummussa 1.1.2012.

Outokummun johtoryhmä ja sen jäsenille raportoivat alueet ovat 1.1.2012 alkaen:

- Mika Seitovirta, toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja, APAC
- Hannu Hautala, johtaja – General Stainless
- Jarmo Tonteri, johtaja – Specialty Stainless
- Kari Parvento, johtaja – Ferrochrome, tutkimus ja kehitys
- Esa Lager, talous- ja rahoitusjohtaja
- Pii Kotilainen, henkilöstöjohtaja

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Luettelo suurimmista osakkeenomistajista pidetään päivitettyinä Outokummun Internet-sivuilla osoitteessa: www.outokumpu.com/Investors.

Suurimmat osakkeenomistajat

%	31.12.2011
Suomalaiset yhteisöt	35,9
Ulkomaiset sijoittajat	17,2
Suomalaiset julkisyhteisöt	18,2
Suomalaiset kotitaloudet	18,4
Suomalaiset rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7,8
Suomalaiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2,5
Osakkeenomistajat, joiden osuus osakkeista ja äänimäärästä ylittää 5 %	
Suomen valtion omistama Solidium Oy	30,84
Kansaneläkelaitos	8,01

Osakekohtaiset tiedot

		1.1.–31.12. 2011	1.1.–31.12. 2010
Osakepääoma kauden lopussa	Milj. EUR	311,1	311,1
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa		183 018 749	182 978 249
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ¹⁾		181 970 316	181 751 107
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ^{1), 2)}		181 970 316	181 762 074
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ¹⁾		181 977 861	181 937 361
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet kauden lopussa		1 040 888	1 040 888
Kauden päätöskurssi	EUR	5,08	13,88
Kauden keskipurssi	EUR	8,61	13,84
Korkein kurssi kauden aikana	EUR	14,57	17,88
Alin kurssi kauden aikana	EUR	4,60	12,03
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. EUR	930	2 540
Osakkeen vaihto	Milj. kpl	337,9	331,4
Osakevaihdon arvo	Milj. EUR	2 910,9	4 585,5

Osakekohtaisten tietojen lähde: NASDAQ OMX Helsinki (sisältää vain OMX Helsingin kaupankäynnin)

¹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

²⁾ Outokummun optio-ohjelma päättyi 1.3.2011.

Varsinainen yhtiökokous 2011

Vuoden 2011 varsinainen yhtiökokous päätti vuoden 2010 osingoksi 0,25 euroa osakkeelta, ja yhteensä 45 milj. euron osingot maksettiin 5.4.2011.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Osakkeita voidaan hankkia enintään 18 000 000 kappaletta, joka tällä hetkellä vastaa 9,84 % rekisteröidystä osakkeiden kokonaismäärästä. Outokumpu omistaa aikaisempien valtuutusten nojalla tällä hetkellä 1 040 888 omaa osaketta. Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Osakeannissa ja/tai erityisten oikeuksien perusteella voidaan antaa yhteensä enintään 18 000 000 uutta osaketta ja luovuttaa yhteensä enintään 18 000 000 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Valtuutus sisältää oikeuden päättää suunnatusta osakeannista. Valtuutukset ovat voimassa 12 kuukautta tai seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen, kuitenkin enintään 31.5.2012 asti. Tähän mennessä valtuutuksia ei ole käytetty.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi, mukaan lukien puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, seitsemän. Hallituksen jäseniksi valittiin uudestaan Evert Henkes, Ole Johansson, Anna Nilsson-Ehle, Jussi Pesonen ja Olli Vaartimo. Uusiksi jäseniksi valittiin Elisabeth Nilsson ja Siv Schalin. Yhtiökokous

valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Ole Johanssonin ja uudeksi varapuheenjohtajaksi Olli Vaartimon. Yhtiökokous päätti myös asettaa nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle.

Outokumpu Oyj:n hallitus asetti järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa. Olli Vaartimo (puheenjohtaja), Anna Nilsson-Ehle ja Jussi Pesonen valittiin hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniksi. Ole Johansson (puheenjohtaja), Evert Henkes, Elisabeth Nilsson ja Siv Schalin valittiin hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäseniksi. Yhtiön tilintarkastajaksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Outokummun nimitystoimikunta

Outokummun 24.3.2011 kokoontunut varsinainen yhtiökokous päätti asettaa nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Varsinainen yhtiökokous päätti myös, että nimitystoimikuntaan kuuluu Outokummun kolme suurinta arvo-osuusjärjestelmään 1.10.2011 rekisteröityä osakkeenomistajaa, jotka suostuvat tehtävään.

Outokummun nimitystoimikunta koostuu seuraavista kolmesta osakkeenomistajasta: Solidium Oy, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Nämä osuudenomistajat ovat nimittäneet edustajikseen nimitystoimikunnassa seuraavat henkilöt: Kari Järvinen, toimitusjohtaja (Solidium Oy); Liisa Hyssälä, pääjohtaja (Kansaneläkelaitos) ja Harri Sailas, toimitusjohtaja (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen). Outokummun hallituksen puheenjohtaja Ole Johansson toimii nimitysvaliokunnan asiantuntijajäsenenä, ja Kari Järvinen puheenjohtajana. Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään 31.1.2012.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

31.1.2012 Outokumpu julkisti aikomuksen yhdistää Outokumpu ja Inoxum. Katso Outokummun julkistama erillinen tiedote: ”*Outokumpu vahvistaa päässeensä periaatteelliseen sopimukseen ThyssenKruppin kanssa johtavan ruostumattoman teräsyhtiön muodostamiseksi*”.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Ruostumattoman teräksen kysyntä oli vaimeampaa vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, mutta vuoden alussa standardilaatujen kysyntä alkoi hieman parantua, kun jakelijoiden ostotoiminta sai tukea nikkelin hinnan lievästä noususta. Ruostumattoman teräksen peruskysynnässä ei kuitenkaan ole ollut nähtävissä merkittävää muutosta. Toimitusajat ovat normaalit, 6–8 viikkoa. Vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä tapahtuneen varastojen purkamisen vuoksi jakelijoiden varastojen Euroopassa arvioidaan olevan tavanomaista alemmalla tasolla.

Outokummun tilauskertymä alkuvuonna on ollut rohkaiseva. Tämänhetkisen tilauskertymän perusteella Outokummun toimitusmäärien arvioidaan olevan vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä selvästi korkeammalla tasolla kuin vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä.

Neljännellä neljänneksellä tapahtuneen perushintojen laskun jälkeen Outokumpu on onnistunut nostamaan hieman sekä standardi- että erikoislaatujen hintoja, mikä alkaa vaikuttaa konsernin keskimääräisiin perushintoihin ensimmäisen neljänneksen lopulla.

Toimitusmäärien kasvun ja perushintojen lievän nousun myötä Outokummun operatiivisen tuloksen^{*)} arvioidaan olevan nollassa tai hieman positiivinen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämänhetkisillä metallien hinnoilla laskettuna odotetaan marginaalisia raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja. Outokummun vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen operatiiviseen tulokseen saattaa sisältyä kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät konsernin meneillään oleviin tehostamisohjelmiin.

*) Liikevoitto tai -tappio ilman raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja tai -tappioita ja kertaluonteisia eriä.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan maksettavien osinkojen määrä on suhdannekierron aikana vähintään kolmasosa yhtiön tilikausien voitoista, ja tavoitteena on maksaa osakkeenomistajille vakaata vuotuista osinkoa. Hallitus ottaa vuotuista osingonjakoesitystä tehdessään tuloskehityksen ohella huomioon myös konsernin investointi- ja kehittämistarpeet.

Hallitus esittää 14.3.2012 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista 31.12.2011 ei jaeta osinkoa ja kaikki jakokelpoiset varat jätetään voittovarojen tilille.

Tilinpäätöksen 31.12.2011 mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 747 milj. euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Espoossa 31.1.2012

Hallitus

OUTOKUMPU OYJ

Outokumpu on yksi maailman johtavista ruostumattoman teräksen tuottajista, jonka visiona on olla alan kiistaton ykkönen. Useilla eri aloilla toimivat asiakkaamme ympäri maailmaa käyttävät ruostumatonta terästämme ja palvelujamme. Ruostumaton teräs on sataprosenttisesti kierrätettävä, erittäin luja ja pitkäikäinen materiaali, joka on kestävä tulevaisuuden tärkeimpiä rakennusaineita. Outokummun palveluksessa on noin 8 000 henkilöä yli 30 maassa. Pääkonttori sijaitsee Espoossa. Outokumpu on listattuna NASDAQ OMX Helsingissä. www.outokumpu.com

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ
Tuloslaskelma
Lyhennetty tuloslaskelma

Milj. EUR	1.10.–31.12. 2011	1.7.–30.9. 2011	1.10.–31.12. 2010	1.1.–31.12. 2011	1.1.–31.12. 2010
Liikevaihto	1 125	1 231	1 162	5 009	4 229
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 126	-1 237	-1 154	-4 882	-4 051
Bruttokate	-1	-6	8	127	178
Liiketoiminnan muut tuotot	31	16	8	47	45
Liiketoiminnan kulut	-95	-63	-78	-321	-279
Liiketoiminnan muut kulut	-6	0	-23	-113	-28
Liikevoitto	-71	-53	-85	-260	-83
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-0	-2	5	-5	-10
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	4	3	4	13	16
Korkokulut	-20	-20	-16	-77	-53
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot	-26	-82	2	-120	4
Muut rahoitustuotot	0	0	11	248	13
Muut rahoituskulut	-20	-3	-7	-52	-29
Voitto ennen veroja	-134	-157	-86	-253	-143
Tuloverot	16	22	-5	67	19
Tilikauden voitto	-118	-135	-91	-186	-124
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	-113	-134	-91	-181	-123
Määräysvallattomille omistajille	-5	-0	-0	-5	-0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, EUR	-0,62	-0,74	-0,50	-0,99	-0,68
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	-0,62	-0,74	-0,50	-0,99	-0,68

Laaja tuloslaskelma

Milj. EUR	1.10.–31.12. 2011	1.7.–30.9. 2011	1.10.–31.12. 2010	1.1.–31.12. 2011	1.1.–31.12. 2010
Tilikauden voitto	-118	-135	-91	-186	-124
Muut laajan tuloksen erät:					
Muuntoerot	17	10	8	12	26
Myytävissä olevat sijoitukset					
Myytävissä olevien sijoitusten arvomuutokset	-3	-3	18	-23	49
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi	-	-	-10	-65	-10
Myytävissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	1	1	-4	11	-8
Rahavirran suojaukset					
Rahavirran suojauksien arvomuutokset	12	-5	15	-4	59
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi	1	1	-1	1	2
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	-3	1	-4	1	-16
Osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen erät	-	-	-1	-2	-3
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	26	4	21	-68	99
Tilikauden laaja tulos	-92	-130	-70	-255	-24
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	-87	-130	-70	-249	-24
Määräysvallattomille omistajille	-5	-0	0	-5	1

Lyhennetty tase

Milj. EUR	31.12.2011	30.9.2011	31.12.2010
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	554	559	589
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 005	1 944	2 054
Lainasaamiset ja muut korolliset varat	230	230	473
Muut saamiset	61	60	55
Laskennalliset verosaamiset	63	65	30
Pitkäaikaiset varat yhteensä	2 914	2 858	3 202
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 264	1 298	1 448
Lainasaamiset ja muut korolliset varat	140	177	49
Myyntisaamiset ja muut saamiset	761	788	785
Rahavarat	168	253	150
Lyhytaikaiset varat yhteensä	2 333	2 515	2 431
VARAT YHTEENSÄ	5 247	5 373	5 633
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 070	2 157	2 374
Määräysvallattomien omistajien osuus	14	14	2
Oma pääoma yhteensä	2 084	2 171	2 376
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	1 196	1 224	1 529
Laskennalliset verovelat	38	59	90
Veloitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	62	68	66
Varaukset	22	21	21
Ostovelat ja muut velat	45	28	3
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 364	1 399	1 709
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	1 061	1 166	980
Varaukset	42	21	19
Ostovelat ja muut velat	695	616	550
Lyhytaikaiset velat yhteensä	1 799	1 803	1 549
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	5 247	5 373	5 633

Laskelma oman pääoman muutoksista

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kumula- tiiviset muunto- erot	Kertyneet voittovarot		
Milj. EUR									
Oma pääoma 1.1.2010	309	706	15	22	-25	-110	1 534	0	2 451
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	78	-	21	-124	1	-24
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-64	-	-64
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Toteutetut osakeoptiot	2	8	-	-	-	-	-	-	10
Muu muutos	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Oma pääoma 31.12.2010	311	713	7	100	-25	-89	1 356	2	2 376
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-81	-	13	-181	-5	-255
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-45	-	-45
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Toteutetut osakeoptiot	0	0	-	-	-	-	-	-	0
OSTP-järjestely	-	-	-	-	-	-	-11	13	3
Muu muutos	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Oma pääoma 31.12.2011	311	714	7	19	-25	-76	1 121	14	2 084

Lyhennetty rahavirtalaskelma

Milj. EUR	1.10.–31.12. 2011	1.7.–30.9. 2011	1.10.–31.12. 2010	1.1.–31.12. 2011	1.1.–31.12. 2010
Tilikauden voitto	-118	-135	-91	-186	-124
Oikaisuerät					
Poistot ja arvonalentumiset	63	57	81	360	255
Muut ei-rahavirtavaikuttiset oikaisut	41	46	-18	-73	-112
Käyttöpääoman muutos	161	331	44	310	-476
Saadut osingot	-	-	-	5	2
Saadut korot	1	1	1	3	2
Maksetut korot	-15	-17	-8	-75	-42
Maksetut verot	-3	-1	9	-6	-2
Liiketoiminnan nettorahavirta	132	282	18	338	-497
Investoinnit	-70	-45	-47	-204	-173
Omaisuuksien myynti	12	72	6	90	24
Muu investointien rahavirta	-	-	0	0	1
Investointien nettorahavirta	-58	26	-41	-114	-147
Rahavirta ennen rahoitusta	73	309	-23	224	-645
Toteutetut osakeoptiot	-	-	0	0	10
Pitkäaikaisten lainojen nostot	84	6	-	178	695
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-111	-128	-77	-378	-188
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-133	-63	90	-123	209
Maksetut osingot	-	-	-	-45	-64
Talvivaaran ja Tibnorin osakkeiden myynti	-	-	-	162	-
Muu rahoituksen rahavirta	0	0	16	1	15
Rahoituksen nettorahavirta	-159	-184	29	-206	677
Rahavarojen nettomuutos	-86	124	6	19	32
Rahavarat tilikauden alussa	253	125	142	150	112
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	1	4	2	0	6
Rahavarojen nettomuutos	-86	124	6	19	32
Rahavarat tilikauden lopussa	168	253	150	168	150

VUOSITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIETOJA (tilintarkastamaton)

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34:n (Osavuositarkastukset) mukaisesti. Tiedotteessa on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin vuoden 2010 tilinpäätöksessä.

Kaikki tilinpäätöstiedotteessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää johdon tekemän harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Arvioita ja oletuksia on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, mm. määrittäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellisia vaikutusaikoja, tuloveroja, vaihto-omaisuuden arvoja, varauksia, eläkevelvoitteita sekä liikearvon ja muiden erien arvonalentumisia. Nämä ovat niitä tilinpäätöksen eriä, joihin johdon harkintaan perustuvat ratkaisut vaikuttavat eniten. Arvioiden perusteita on kuvattu tarkemmin näissä laadintaperiaatteissa ja tilinpäätöksen asianomaisten liitetietojen yhteydessä. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista ja oletuksista. Tehtyjä johdon arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan kohtuullisia olosuhteet huomioon ottaen.

Muutokset segmenttiraportoinnissa

Specialty Stainless -liiketoiminnot on uudelleenorganisoitu 1.3.2011 alkaen. Uudet liiketoimintayksiköt Special Coil ja Special Plate korvasivat entiset Special Coil & Plate - ja Thin Strip -yksiköt. Special Coiliin kuuluvat litteiden tuotteiden tuotantoyksikkö Avestassa Ruotsissa sekä entinen Thin Stripin Nybyn yksikkö Ruotsissa. Special Plateen kuuluvat kvarttolevy-yksiköt Degerforsissa Ruotsissa ja New Castlessa Yhdysvalloissa, levypalvelukeskus Degerforsissa sekä erikoislevy-yksikkö Willichissä Saksassa. Special Coil - ja Special Plate -yksiköt kuuluvat Specialty Stainless -segmenttiin ja Klosterin tuotantoyksikkö Ruotsissa kuuluu General Stainless -segmenttiin. Kaikki vertailutiedot on oikaistu vastaamaan uutta organisaatiota.

1.1.2012 alkaen Outokumpun uusi organisaatio perustuu kolmeen liiketoiminta-alueeseen: General Stainless, Specialty Stainless ja Ferrochrome. Uudet liiketoiminta-alueet ovat:

- General Stainless: ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa,
- Specialty Stainless: Special Coil (Avesta Works ja Nyby), Special Plate, Kloster sekä Long Products mukaan lukien Sheffieldin sulatto,
- Ferrochrome: Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto

Liiketoiminta-alueet liittyvät vahvasti toisiinsa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti, ja niiden välillä on merkittäviä sisäisiä materiaaliavintoja. Kuten julkaistu joulukuussa 2011, Outokumpu tulee raportoimaan liiketoimintansa yhtenä segmenttinä 1.1.2012 alkaen.

Energiantuotantoyhtiösijoitusten arvostus

Outokumpu on arvostanut sijoituksensa energiantuotantoyhtiöihin käypään arvoon vuonna 2011 IAS 39-standardin mukaisesti. Aikaisemmin sijoitukset on arvostettu hankintamenoon. Käypä arvostus perustuu sähkön markkinahinnan ja Outokumpun maksaman hinnan erotuksen diskontattuihin rahavirtoihin. Näiden sijoitusten käypä arvo 31.12.2011 oli 6 milj. euroa (hankintameno 10 milj. euroa). Hankintameno ja käyvän arvon erotuksesta on tehty positiivinen 3 milj. euron kirjaus laajaan tuloslaskelmaan ja 7 milj. euron arvonalentuminen tuloslaskelmaan 1.1–31.12.2011.

Optio- ja osakepalkkiojärjestelmät

Outokummun johdon optio-ohjelma päättyi 1.3.2011. Yhteensä 1 768 194 Outokumpu Oyj:n osaketta merkittiin optio-oikeuksilla vuosina 2006–2011 .

Outokummun osakepalkkiojärjestelmä vuosille 2006–2010 päättyi 31.12.2010. Viimeisen ansaintakauden ehdoiksi asetettuja minimitaloituksia ei saavutettu, joten osakepalkkiojärjestelmän osallistujat eivät ole oikeutettuja palkkioon.

Outokummun osakepalkkiojärjestelmä vuosille 2009–2013 jatkuu. Mikäli osakepalkkiojärjestelmien piiriin kuuluvat henkilöt saivat enimmäispalkkioiden mukaisen määrän yhtiön osakkeita (tällä hetkellä yhteensä 1 021 150 osaketta), heidän omistukseensa siirtyisi 0,6 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Tarkempia tietoja johdon optiojärjestelmästä ja osakepalkkiojärjestelmistä on löydettävissä Outokummun internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Talvivaaran osakkeiden myynti ja jäljellä olevan omistuksen uudelleenryhmittely

Outokumpu myi 1.6.2011 Solidium Oy:lle koko 10 522 366 osakkeen omistuksensa eli 4,3 % kaikista osakkeista Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:ssä, joka on listattu sekä Helsingin että Lontoon pörsseissä. Kauppahinta oli 60 milj. euroa. Outokumpu kirjasi myynnistä 28 milj. euron myyntivoiton rahoitustuottoihin. Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeet oli Outokummun taseessa luokiteltu myytävissä oleviin sijoituksiin.

Lisäksi Outokumpu myi 1.6.2011 viidenneksen 20 %:n omistuksestaan Talvivaara Sotkamo Oy:ssä Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle. Kauppahinta oli 60 milj. euroa. Samalla Outokumpu antoi Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle option ostaa loput sen 16 %:n omistusosuudesta Talvivaara Sotkamo Oy:ssä. Optio on voimassa vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen loppuun ja antaa mahdollisuuden ostaa kaikki tai osan lopuista osakkeista samaan osakekohtaiseen hintaan yhdessä tai useammassa erässä. Option toteutuessa täysimääräisesti kokonaiskauppahinta olisi 240 milj. euroa. Kokonaiskauppahinta Talvivaara Sotkamo Oy:n 20 %:n omistusosuuden myynnistä olisi tällöin 300 milj. euroa.

Outokummun 20 %:n omistus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä oli Outokummun kirjanpidossa luokiteltu osakkuusyhtiöksi. Omistuksen muutoksen myötä Outokummulla ei ole enää merkittävää vaikutusvaltaa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä ja siten jäljelle jäävä 16 %:n omistusosuus luokitellaan Outokummun tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi sijoitukseksi. Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeiden myynnin ja jäljelle jäävän omistusosuuden sekä annetun option käypään arvoon arvostamisen myötä Outokumpu kirjasi rahoitustuottoihin 178 milj. euron voiton. Optio on arvostettu yleisesti käytössä olevilla option arvonmääritysmalleilla.

OSTP yhteisyritys

Outokumpu ja Tubinoxia-yhtiö allekirjoittivat 30.9.2011 sopimuksen Outokummun putkituoteliiketoimintayksikön (OSTP) määräysvallattoman osuuden myynnistä Tubinoxialle, joka kaupan myötä sai huomattavan vaikutusvallan yksikössä.

Enemmistöomistuksen myötä Outokummulla säilyy määräysvalta OSTP:ssä. OSTP yhdistellään jatkossakin Outokummun lukuihin tytäryhtiönä ja Tubinoxian määräysvallaton osuus erotetaan tuloksesta ja esitetään omana eräänä konsernin omassa pääomassa.

Ensimmäisessä vaiheessa Tubinoxia omistaa 36 % OSTP:n osakkeista, mutta sillä on optio hankkia osakkeita 51 %:n omistusosuuteen tarvittava määrä kolmen vuoden aikana. Outokummulla on optio ostaa osakkeet takaisin alkuperäiseen hintaan, mikäli Tubinoxia ei hanki enemmistöomistukseen tarvittavia osakkeita.

Outokumpu johtaa OSTP:tä hallituksen kautta. Hallituksen jäsenten enemmistö ja puheenjohtaja ovat Outokummun nimittämiä niin kauan kuin Outokummulla on enemmistöomistus.

Nordic Brassin omistuksen myynti

Outokumpu myi marraskuussa 50 %:n omistusosuutensa messinkitankoja valmistamasta Nordic Brass Gusum -liiketoiminnasta Ruotsissa yhtiön toimivalle johdolle. Yhtiö oli raportoitu osakkuusyhtiönä Outokummun tilinpäätöksissä.

Samassa yhteydessä Outokumpu myi tytäryhtiönsä Gusums Industrifastighets AB:n, joka omistaa maa-alueen Gusumissa, Ruotsissa.

Kaupalla ei ollut merkittäviä taloudellisia tai kassavirtavaikutuksia, mutta Outokumpu kirjasi siitä noin 13 milj. euron tappion vuoden 2011 tilinpäätökseen. Nordic Brass Gusumin liikevaihto vuonna 2010 oli 110 milj. euroa ja liiketoiminta työllistää noin 150 henkilöä.

Forrestanian rojaltioikeuksien myynti

Outokumpu myi joulukuussa Australiassa sijaitsevan Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltioikeudet Western Areas N.L.:lle. Kauppahinta oli 23 milj. euroa (30 milj. Yhdysvaltain dollaria).

Koska kyseiset oikeudet oli arvostettu Outokummun taseessa nolnaan, konserni kirjasi vuoden 2011 neljännen neljänneksen liiketulokseensa 23 milj. euron kertaluonteisen tuoton. Kaupalla oli noin 11,5 milj. euron positiivinen vaikutus kassavirtaan sekä vuoden 2011 että vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. EUR	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	2 054	2 099
Muuntoerot	9	80
Lisäykset	320	144
Vähennykset	-73	-7
Uudelleenryhmittelyt	-5	-39
Poistot ja arvonalentumiset	-301	-222
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	2 005	2 054

Vastuusitoumukset

Milj. EUR	31.12.2011	31.12.2010
Annetut pantit		
Kiinnitykset maa-alueisiin	247	209
Muut pantit	9	12
Annetut takaukset		
Tytäryhtiöiden puolesta kaupallisten sitoumusten vakuudeksi	34	37
Osakkuusyhtiöiden puolesta rahoituksen vakuudeksi	0	1
Muut vastuut	38	45
Vuokravastuut	76	79

Konsernin taseen ulkopuoliset investointisitoumukset 31.12.2011 olivat 169 milj. euroa (31.12.2010: 125 milj. euroa).

Lähipiiritapahtumat

Merkittävät lähipiiritapahtumat 1.1.–31.12.2011 välisenä aikana muodostuivat 5 milj. euron ostoista osakkuusyhtiöiltä (1.1.–31.12.2010: 3 milj. euron ostoista sekä 31.12.2010: 7 milj. euron lainasaamisista osakkuusyhtiöiltä).

31.12.2011 merkittävät lähipiiritapahtumat sisälsivät myös 2 milj. euron kauppahintasaatavan liittyen 30.9.2011 toteutettuun kauppaan. Kaupassa 36 % Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP) -liiketoiminnasta myytiin Tubinoxia-yhtiölle, jonka omistaja toimii OSTP:n toimitusjohtajana.

1.6.2011 Outokumpu myi merkittävimmälle osakkeenomistajalleen Solidium Oy:lle koko omistuksensa eli 4,3 % kaikista osakkeista Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:ssä. Kauppahinta oli 60 milj. euroa, ja Outokumpu kirjasi myynnistä 28 milj. euron myyntivoiton rahoitustuottoihin vuoden 2011 toisen neljänneksen tulokseen. Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeet oli Outokummun taseessa luokiteltu myytävissä oleviin sijoituksiin.

Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Milj. EUR	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
	Käyvät nettoarvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis- määrät	Nimellis- määrät
Valuutta- ja korkojohdannaiset				
Valuuttatermiinit	10	18	1 605	2 032
Valuuttaoptiot, ostetut	0	-	10	-
Valuuttaoptiot, myytyt	-0	-	10	-
Koronvaihtosopimukset	-11	-2	335	107
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-38	-37	229	228
Korko-optiot, ostetut	0	1	190	89
Korko-optiot, myytyt	-3	-2	90	89
			Tonnia	Tonnia
Metallijohdannaiset				
Nikkeli-optiot, ostetut	0	1	1 200	3 120
Nikkeli-optiot, myytyt	-0	-3	900	3 120
Nikkelitermiinit ja -futuurit	-1	-1	750	852
Molybdeenitermiinit ja -futuurit	-0	-0	60	100
Kuparitermiinit ja -futuurit	0	-1	2 375	2 325
Sinkkitermiinit ja -futuurit	0	0	825	1 425
Päästöoikeusjohdannaiset	-0	0	226 000	353 000
Polttoainejohdannaiset	-0	-	5 000	-
			TWh	TWh
Sähköjohdannaiset	-1	2	0,2	1,0
Myydyt osakeoptiot	-0	-		
	-44	-23		

Segmentti-informaatio

Milj. EUR	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Liikevaihto										
General Stainless ^{*)}	771	983	878	951	3 582	1 172	1 072	954	856	4 053
josta segmenttien välinen osuus ^{*)}	136	212	188	161	697	241	246	170	146	804
Specialty Stainless ^{*)}	362	456	394	468	1 679	558	564	495	465	2 081
josta segmenttien välinen osuus ^{*)}	105	132	102	132	471	149	146	105	104	504
Muu toiminta	102	100	99	99	401	105	110	130	126	471
josta segmenttien välinen osuus	65	70	67	62	265	72	73	72	71	288
Sisäinen myynti ^{*)}	-306	-415	-357	-355	-1 433	-463	-465	-348	-321	-1 596
Liikevaihto yhteensä	929	1 125	1 014	1 162	4 229	1 371	1 281	1 231	1 125	5 009

Liikevoitto

General Stainless ^{*)}	-5	74	-56	-11	1	38	-82	-30	-55	-128
Specialty Stainless ^{*)}	-18	23	-11	-57	-63	-2	-71	-41	-25	-140
Muu toiminta	2	-14	10	-13	-15	-2	-20	17	7	3
Sisäiset erät ^{*)}	-0	-10	8	-4	-7	-1	4	1	1	4
Liikevoitto yhteensä	-21	72	-49	-85	-83	33	-169	-53	-71	-260

Liikevoittoon sisältyvät kertaluonteiset erät

General Stainless										
Klosterin omaisuuden arvonalentuminen	-	-	-	-	-	-	-60	-	-	-60
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-	-	-	-	-	-8	-	-15	-23
Specialty Stainless										
OSTP:n omaisuuden arvonalentuminen	-	-	-	-	-	-	-65	-	-5	-71
ja henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-	-	-	-	-	-1	-	-13	-14
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avestan laajennusinvestoinnin alaskirjaus	-	-	-	-17	-17	-	-	-	-	-
Muu toiminta										
Forrestanian rojaltio oikeuksien myyntivoitto	-	-	-	-	-	-	-	-	23	23
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3	-6
	-	-	-	-17	-17	-	-138	-	-13	-151

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät kertaluonteiset erät

Talvivaaran osakkeiden myyntivoitto										
ja arvostus käypään arvoon	-	-	-	-	-	-	206	-	-	206
Tibnorin osakkeiden myyntivoitto										
Luvatan lainasaamisen alaskirjaus	-	-	-	-	-	-	-13	-	-	-13
Nordic Brass Gusumin osakkeiden myyntitappio										
Okmeticin osakkeiden myyntivoitto	-	-	-	9	9	-	-	-	-13	-13
	-	-	-	9	9	-	229	-	-13	216

Sidottu pääoma kauden lopussa

General Stainless ^{*)}	2 583	2 824	2 924	2 863	2 863	2 932	2 847	2 684	2 569	2 569
Specialty Stainless ^{*)}	1 009	1 139	1 141	1 176	1 176	1 149	1 121	995	982	982

Päätuotteiden toimitukset

1 000 tonnia	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
General Stainless										
Kylmävalssatut tuotteet ^{*)}	156	165	155	158	634	186	162	172	159	678
Kirkkaat kuumanauhat	81	72	63	75	291	79	74	67	63	283
Puolituotteet	70	76	67	56	268	88	93	66	65	311
Divisioonan toimitukset yhteensä ^{*)}	307	313	284	289	1 193	354	328	304	286	1 272
Specialty Stainless										
Kylmävalssatut tuotteet ^{*)}	28	29	20	29	106	29	31	26	29	116
Kirkkaat kuumanauhat	37	40	32	39	148	45	43	40	41	168
Kvarttolewyt	21	22	21	22	87	30	29	26	25	110
Putkituotteet	12	12	10	10	43	12	11	10	9	42
Pitkät tuotteet	13	14	14	14	55	18	14	14	12	57
Divisioonan toimitukset yhteensä ^{*)}	111	117	98	114	440	133	129	117	116	495

^{*)} Klosterin tuotantoyksikkö, joka vuonna 2010 oli osa Special Stainless -liiketoimintoja, on nyt raportoitu General Stainless -liiketoimintoissa.

Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Tunnusluvut neljänneksittäin

Milj. EUR	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
EBITDA	35	129	12	-4	172	93	-4	4	-13	80
Liikevoittoprosentti	-2,3	6,4	-4,8	-7,3	-2,0	2,4	-13,2	-4,3	-6,3	-5,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,3	7,3	-4,6	-8,0	-2,1	3,1	-16,1	-5,3	-7,4	-6,5
Oman pääoman tuotto, %	-3,4	7,2	-9,1	-15,1	-5,1	2,8	8,7	-24,1	-22,1	-8,3
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 059	1 541	1 558	1 488	1 488	1 527	1 300	1 196	1 161	1 161
Lyhytaikaiset korolliset velat	716	684	841	930	930	928	1 122	1 108	998	998
Muut korolliset velat	7	6	11	16	16	20	11	12	17	17
Johdannaisinstrumentit	70	48	23	23	23	-2	28	31	44	44
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-154	-149	-144	-148	-148	-146	-49	-46	-39	-39
Myytavissä olevat sijoitukset	-127	-128	-151	-154	-154	-152	-33	-30	-23	-23
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset ¹⁾	-6	-6	-1	-1	-1	-1	-219	-126	-106	-106
Muut korolliset saamiset ¹⁾	-164	-177	-164	-168	-168	-162	-150	-161	-164	-164
Rahavarat	-100	-123	-142	-150	-150	-139	-125	-253	-168	-168
Korollinen nettovelka kauden lopussa	1 302	1 696	1 831	1 837	1 837	1 873	1 885	1 730	1 720	1 720
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	3 719	4 187	4 275	4 213	4 213	4 202	4 184	3 902	3 804	3 804
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	47,3	43,6	42,8	42,2	42,2	39,9	40,4	40,4	39,8	39,8
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	53,9	68,1	74,9	77,3	77,3	80,4	82,0	79,7	82,5	82,5
Osakekohtainen tulos, EUR	-0,11	0,24	-0,31	-0,50	-0,68	0,09	0,28	-0,74	-0,62	-0,99
Oma pääoma/osake kauden lopussa, EUR	13,28	13,68	13,43	13,05	13,05	12,79	12,62	11,85	11,38	11,38
Investoinnit käyttöomaisuuteen	28	45	40	48	161	42	50	67	95	255
Poistot	56	57	61	61	235	60	59	58	57	235
Henkilöstö keskimäärin ²⁾	8 077	8 669	8 740	8 414	8 475	8 437	9 011	8 860	8 296	8 651

¹⁾ Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset esitetty erillisenä eränä raportoinnissa 31.12.2011 alkaen. Aikaisemmin tiedot ovat sisällyneet muihin korollisiin saamiin. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

²⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan, 31.12.2010 asti esitetty suhteutettuna työaikaan (FTE). Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

EBITDA	=	Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + korollinen nettovelka
Sidottu pääoma	=	Sijoitettu pääoma + nettoverovelka
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat – korolliset varat
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}}$
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$